

В ДОРОГУ
З ЮНАЦТВОМ

КВАРТАЛЬНИК
ДЛЯ
ПРОВІДНИКІВ
ПААСТОВОГО
ЮНАЦТВА

В ДОРОГУ З ЮНАЦТВОМ

ЮНАЦТВА

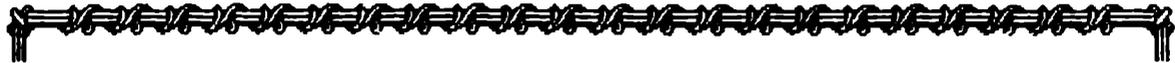
КВАРТАЛЬНИК ДЛЯ ПРОВІДНИКІВ ПЛАСТОВОГО

Видає: Головна Пластова Булава

Редактор
Лариса Залеська Онишківич
9 Dogwood Drive
Lawrenceville, NJ 08648

Адміністратор
Іванка Ганкевич
95 Beverly Rd
Yonkers, NY 10710

передплата: \$ 20.00 за 4 числа

Рік 18. грудень 1991 ч. 24-25 (61-62)

Від Редакції

* Потребуєте матеріали до

ІСПИТІВ ВМІЛОСТЕЙ з

МУЗИКИ

СПІВУ

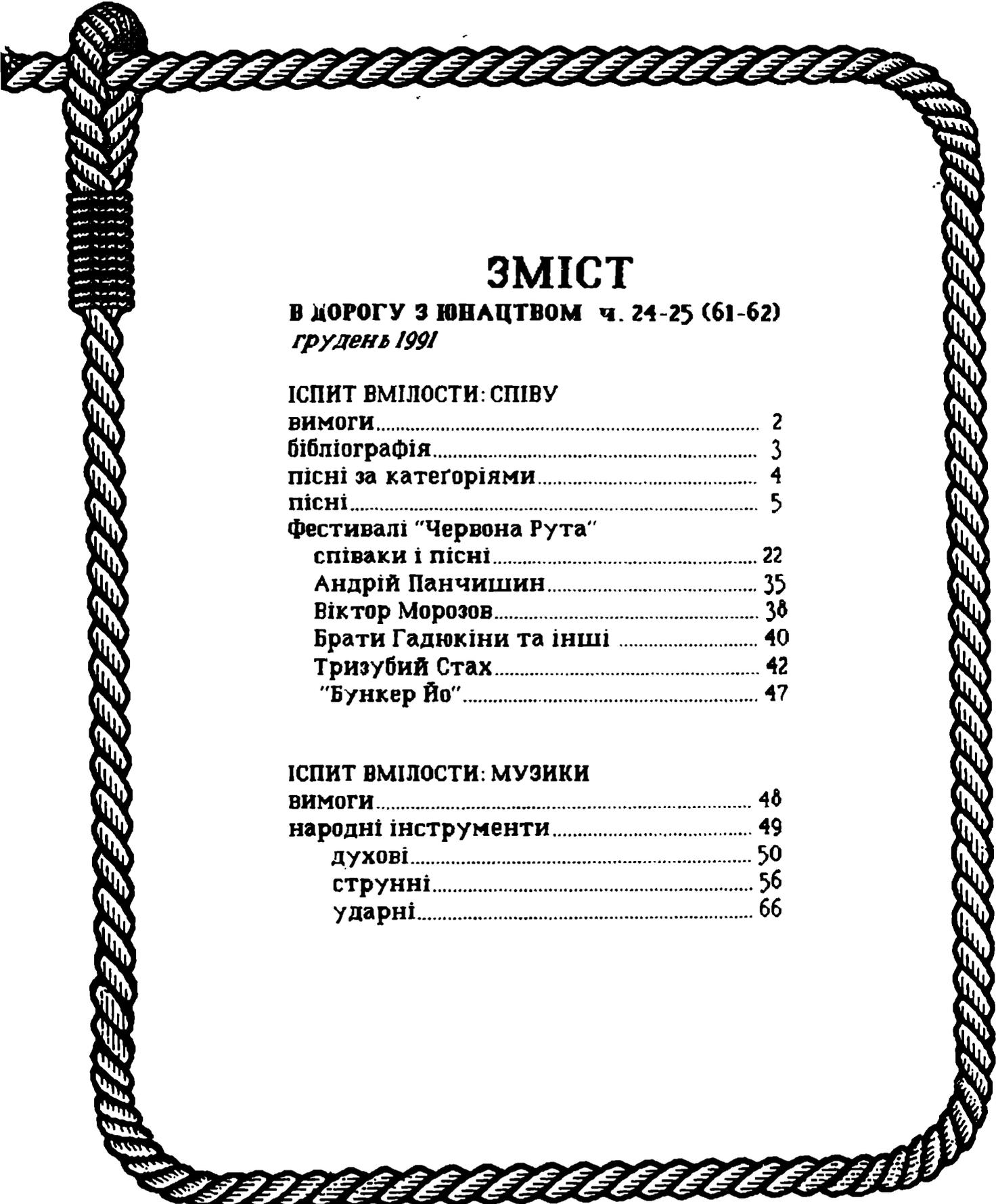
?

* Шукаєте матеріали про

сучасні співочі групи з України.--

що тепер дуже популярні серед нашої молоді?

Пропонуємо вам їх на наших сторінках.

ЗМІСТ

В ДОРОГУ З ЮНАЦТВОМ ч. 24-25 (61-62)
грудень 1991

ІСПИТ ВМІЛОСТИ: СПІВУ

вимоги.....	2
бібліографія.....	3
пісні за категоріями.....	4
пісні.....	5

Фестивалі "Червона Рута"

співаки і пісні.....	22
Андрій Панчишин.....	35
Віктор Морозов.....	38
Брати Гадюкіни та інші.....	40
Тризубий Стах.....	42
"Бункер Йо".....	47

ІСПИТ ВМІЛОСТИ: МУЗИКИ

вимоги.....	48
народні інструменти.....	49
духові.....	50
струнні.....	56
ударні.....	66

ІСПИТ ВМІЛОСТІ:

СПІВУ

1. Розповісти про розвиток української пісні
а. церковна музика	г. пісні УПА
б. народня пісня	ґ. композиторські пісні
в. стрілецькі пісні	

2. Знати роди народніх пісень:

- 1/ обрядові: а. колядки г. купальські
 б. щедрівки ґ. обжинкові
 в. веснянки д. весільні

2/ історичні пісні та думи

3/ чумацькі пісні

4/ побутові пісні та балади

5/ релігійні і моралістичні (лірницькі) пісні

Заспівати три пісні із групи пісень у першій ділянці, та по одній пісні з ділянок ч. 2, 3, 4.

3. Заспівати 5 пісень довільного вибору. Виконуючи їх звернути увагу на відповідне темпо, ритм, інтонацію, дикцію, фразування та динаміку.

4. Підшукати відповідні пісні пов'язані з темою ватри, й уложити їх у програму ватри.

5. Навчити гурток одну пісню.

6. Знати різного роду спів, напр.: опера, хоровий спів, церковний спів, балади та джез.

Використані матеріали для цього числа журналу:

Оксана Кузишин: вступ та зібрані пісні подані у
ІНФОРМАТОРІ (Допоміжні матеріали для виховників, КПС ЗСА,
ч. 1, 1981)

Рожа Смеречинська-Шуль, *Основи музичного мистецтва*, 1973.

А. Гуменюк , *Українські народні музичні інструменти* (Київ:
Наукова Думка, 1987)

КИЇВ МУЗИЧНИЙ (Київ: Наукова Думка, 1982)

Victor Mizynec, *Folk Instruments of Ukraine* (Australia: Bayda Books,
1987).

Оксана Кузишин:

Цікаве про українські пісні

Мелодії українських народніх пісень знаходимо у творах
славних світових композиторів

Бетовен (в Апассионата, струнних квартетах і тд)

Лішт - у "Жнивах у Воронинцях"

Чайковський - Концерт 2 (мелодія "Унадився журавель")

Деякі народні пісні співають інші народи

"Іхав козак за Дунай" -- співають німці

"Ой, не ходи Грицю" - співали французи у 19 ст.

"Щедрик, щедрик" (в опрацьованні Леонтовича) -- співають в

Америці й Канаді (*Carol of the Bells*)

"Реве на стогне" - в Японії

"Ой, місяцю, місяченьку" - в Данії

До обрядових пісень належать (співані на різні обряди чи
ритуали різних пір року):

колядки, щедрівки, веснянки, купальські, обжинкові, весільні
тапохоронні пісні

інші джерела:

Осип Залеський, **УКРАЇНА: Енциклопедія для молоді**

(Бавнд Брук, 1971), стор. 142-169.

Антін Рудницький **Українська музика**, (1963), стор. 17-42.

УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ ЗА КАТЕГОРІЯМИ

ОБРЯДОВІ

- а. колядки: "Бог Предвічний", "Нова радість стала", "Во Вифлєємі"
- б. щедрівки: "Щедрик, щедрик"
- в. веснянки: "А вже весна, а вже красна", "Ягілочка"
- г. купальні: "Гей, на Івана, гей на Купала"; "На Івана, Купала"
"Ой, ніхто там не бував", "Ой, на Купала"
- г. обжинкові: "Вишні, черешні розвиваються"
"Ой, літає соколонько"
- д. весільні: "Бувайте здорові"; "Ой, час тобі Ганусенько"

II. Історичні пісні да думи

(дума - моралізаторські пісні з історичним тлом, філософічні;
історичні пісні)

III. Чумацькі пісні

IV. Побутові та балади

- "Човен хитається" "У горах Карпатах" "Верховино"
- "Взяв би я бандуру" "Ой, Хмелю ж, мій хмелю"
- козацькі
"Засвистали козаченьки"
"Гей на горі, там жєнці жнуть"
- стрілецькі: "Ой, у лузі" "Ой, видно село"
- повстанські: "Збудися Україно" "Світить місяць"
"Зірвалася хуртовина"
- релігійні: "Царю Небесний" "Боже великий"

композиторські/ авторські

- "Від синього Дону" "Ми ростем, ми надія народу"
- "Думи мої" "Садок вишневий" "Гуцулка Ксеня"
- "Марічка" "Рушничок"

пісні сучасних композиторів та авторів

(гляди під наголовком пісень із "Червоної Руги")

А ВЖЕ ВЕСНА

Веснянка

Весело, жваво

А вже весна, а вже красна, із стріх вода капає,

із стріх вода кап-ає, із стріх во-да капає.

Молодому козакові
Мандрівочка пахне.
Помандрував козаченько
У чисте поле.
За ним іде дівчинонька;
"Вернися соколе!"

ЯГІЛОЧКА

Веснянка-гаївка

Легким ходом

Я - гіл, Я - гі - лочка. Уста-ла раме-
Я - га- ло- ва дочка.

сень-ко, ви-ла-ся бі-ла- сень-ко.

Ягіл-Ягілочка...
Квіточки забірала,
Віночок заплітала.
Ягіл-Ягілочка...
На вулицю вийшла,
Як зіронька зійшла.
Ягіл-Ягілочка...
Вибери собі дівчину,
Як червону калину.

ОЙ, НІХТО ТАМ НЕ БУВАВ

Купальська

Поміркуємо

ОЙ, ніхто там не бував, де ся я - вір
розвивав. Ой, я-во-ре, я-во-роньку зеле-кень-
лив. Ой, таменька зій-шло три мі-ся-ці
яс-ні, ой, я-во-ре, я-во-роньку зеле-кень-лив.

Три місяці ясні,
Три молодці красні,
Ой яворе...

Ой таменька зійшли
Три зіроньки ясні,
Ой яворе...

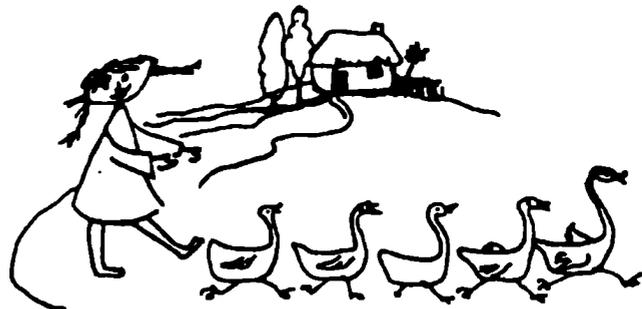
Три зіроньки ясні,
Три дівоньки красні,
Ой, яворе...

ОЙ НА КУПАЛА

Поміркуємо

ОЙ на Ку-па-ла, Ку-па-лочке, на виспа-
ла-ся На-та-лоч-ка.

Погнала гуси дрімаючи,
На кілки ніжної збиваючи.
Ой дай-же, Боже, довші ночі
На Наталчині карі очі.

Ой, літає соколенько

Moderato - помірено

Вар. Обшикова

1. Ой, лі - та - є со - ко - лонь - ко по - по - - ко,
Та збі - ра - є че - ля - донь - ку до до - - ку.

The musical score consists of two systems of staves. The first system has a vocal line and a piano accompaniment line. The second system also has a vocal line and a piano accompaniment line. The tempo is marked 'Moderato'.

Перепілонько сива

/обшикова/

Moderato

аранж.: П.Б.

1. Пе - ре - пі - лонько сив - аї Де ти бу - ден ко - ди - да?
Ні ж - та, ні пив - ян - ці На гос - по - да - ре - вії жнв - ці.

The musical score consists of two systems of staves. The first system has a vocal line and a piano accompaniment line. The second system also has a vocal line and a piano accompaniment line. The tempo is marked 'Moderato'.

ОЙ, ЛІТАЄ СОКОЛЕНЬКО

2. Іди, іди, челядонько, додому, 3. Вигуляла все літечко, ще й жнива,
Вигуляла все літечко по полю. Заболіла голівонька, ще й спина.

ПЕРЕПІЛОНЬКО СИВА

2. Перепілонько мала!
Де ж ся будеш ховала?
Ми жито все пожали
І в снопи пов'язали.
3. Вийди, господарю, вийди,
Віночок з голови здійми!
Віночок на кілочок,
Женчикам на таночок.
4. А нема газди дома,
Поїхав до Львова.
Мід, вино купувати,
Женчиків частувати.

44. Бувайте здорові

/весільна/

Шіря, М. Гарабач

Повільно

1. Бу-вай-те здо-ро-ві сті-ни ма-лю-ва-ні,
Бо ще від-и-ма-є від-ва-ва від-ма-ми.

The musical score consists of two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The melody is written in a simple, folk-like style. The second staff continues the melody and includes the lyrics for the second line of the song.

БУВАЙТЕ ЗДОРОВІ

2. Бувайте здорові ви мої образи,
Що вас витирала на тиждень три рази.

47. Ой, час тобі Ганусенько

/весільна/

Шіря, М. Гарабач

Помало

1. Ой, час то-бі Га-ну-се-нько, на по-саг,
По-кло-ня-ся ма-ті-комь-ні до трьох раз.
2. СТР. БА ТІМЬ-КР-ВИ

The musical score consists of two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a 3/4 time signature. The melody is written in a simple, folk-like style. The second staff continues the melody and includes the lyrics for the second line of the song. There is a second ending marked '2. СТР. БА'.

Дума

/Плач невольників на каторзі/

обр. А. Гнатюши
ориг. мех. запозоз
©. Колесова

Larghetto ♩ = 72

Т. I.
Т. II.
Б. I.
Б. II.

Гей, гей, гей, гей, гей, гей,

Бач оольо

Ой, та у свя-ту- в не-ді-лень-ку, бар-зе ра-но та ра-нь-ко

гей, *p*

Ой до тох то-то но св-зі-ї ор-ди за-кле-ко-

закрито (*mototando*)
гмм, *p*

ten. Poco più mosso

та - - ки, як то бід-ні-ї не-вольники у тяжкій ту-

гмм, *ten.*
гмм, *p*

rit.

рецькій мово - лі ва - пла-ма-ли гей!

гмм, гмм, гей!

у го - - ру ру-ки підій-ма - ли, кай-да-нами

у го - - ру ру-ки підій-ма - ла, кай - да - - -на-ми забряз-

Господь ми-лосерд-ного про-ха-ли та блага -ли, гей, гей,

ка - ли гмм,

Гей, по-дай, по- дай нам

Ой, по-дай нам

Гос-по - ди з не-ба дрібен до-

Гей, подай нам

Чумацькі пісні

ОЙ ГОРЕ ТІЙ ЧАЙЦІ

Повільно

Музична партитура пісні «Ой горе тій чайці» у нотному записі з ліричними підписами. Партитура складається з чотирьох рядків нот. Підписи під нотами: 1. (Ой го-ре чай-ці); 2. го-ре чай-ці; 3. му-ж-и-на; 4. при-бу-ти до-ро-зі.

Ой горе тій чайці,
Чайці-небові,
Що вивела чайника
При битій дорозі.

Чумаченьки ішли,
Чайку зібрали,
Манюсеньких чайників
На обід забрали.

А чайка з'ється,
Об дорогу б'ється,
Аж додолу припадає,
Чумаків благає:

— Чумаченьки мої!
Чумаченьки гої!
Ой де ж мої чайники
При битій дорозі?

— Чумаченьки мої,
Ви люди прохожі,
Верніть мені чайника,
То й Бог вам допоможе!

— Ой чайка наша,
Неправдонька ваша,
Дуже добра була з ваших
Чайників каша.

— Щоб ви, чумаченьки,
У Крим не сходили,
Що ви моїх чайників
В каші поварили.

Щоб вам, чумаченьки,
Вели похворіли,
Що ви моїх чайників
З кашею поїли.

Щоб вам, чумаченьки,
Дорога зашла,
Що ви тепер без чайників
Навіки пропали!

Слова: Іван Мазепа

Animato

1. Ми ро-снем, ми на-ді-я на-ро-ду, Ми на-вд-ки ли-царських ба-
тьків, Ми впе-чу-с-мо ло-кли по-хо-ду, Чу-єм
чу-єм да-ле-ких сте-пів, І сер-ця нам зав-зят-тям па-
ла-ють, Кох-ний з нас у ря-дах впе-і-де, Ук-ра-
ї-на, ча-рів-ний на-в кра-ю, На-с на-збо-ре ні-хто і ні-г-
де! З на-ми Бог, з на-ми ві-ра і си-ла, Пе-ред
на-ми у сон-ці впе-сь шлях, Мов ор-ли роз-пра-вля-є-мо
кри-ла у про-сто-ри, во-мі-ють в о-чах. З на-ми чих.

ПІСНЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

2. Наша пісня народу надія,
Бо ця пісня зродила вже чин.
Довгожданна споняється мрія,
Йде ворожій навалі загин!
Пісню волі ми пишемо кров'ю,
І силу вже чус впе-сь світ.
Україну вігасм з любов'ю
І споняєм святий заповіт!
3. «Нам солодко за волю вмирати»,
Так співали Січові Стрільці,
Не страшні нам ворожі гармати,
Бо ми чину за волю співці!
Україно, безсмертний наш краю,
Жити будем у славі, свята, —
Бо твій ворог ганебно конає,
Перед нами вже близько мета!

(Приспів)

З нами Бог, з нами віра і сила,
Перед нами у сонці впе-сь шлях.
Мов орли розправляємо крила
У простори, що мріють в очах.

ВІД СИНЬОГО ДОНУ

Слова: О. Кобиляк
Муз.: М. Гайдарович

Ходом

Від синьо-го До - му до синих Кар-пат од-
на нерозділка ро-ди-на, без панства без рабства, на
свобода і ари-стократія, відома мала-дичина Вкраї-на, без
на не-за-дек-же Вкраї-на.

Ми діти України, широким степів,
Ми завжди готові до бою.
За правду, за волю, за славу батьків
Наш прапор леліє горою.

Сини України! Ставаймо вільні
Під прапор ідеї одної --
Зберем з поля рідного квіти рясні
В вінок України вільної.

МАРШ КУРЕНЯ "БОЙКІВ" (СВІТИТЬ МІСЯЦЬ) Повстанська пісня

Маршем

Рум, рум, рум, рум, рум, рум, рум, рум. Світить місяць
понад темним лісом, бурхливий вітер кругом зв-і-
ла. Із гір Кар-пат а-ра-ме не до-ла-ну
сот-ня пов-стан-ців гор-до зис-ту-ла.
Гей, гей, гей, гей, гей! Сотня повстан-ців
гор-до зис-ту-ла.

ЗІРВАЛАСЯ ХУРТОВИНА

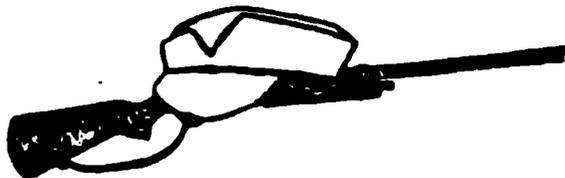
Слова: Г. К.
Муз.: В. Витенцький

Маршем

Зірва-ла-ся хурто-вина, товче всім на дону,
вир-дала на-чи свого синя на кришав-у вій-ну.

"Підеш сину, моя дитино,
У завзятий, лютий бій-
Захистати рідну Україну,
Боронити нарід свій.

Як вернешся, сину, вквітчаю
Цвіт-каліною твій кріс,
Не вернешся, тихо зариваю,
Хай ніхто не бачить сліз."
"Ой, вернуса, та моя мати
Як калина зацвіте,
Принесу я до твоєї хати
Сонце волі золоте!"

59. ЗАСНІСТАЛИ КОЗАЧЕНЬКИ

Народна пісня
(Солов'ячий хор)

Обр.: М. Колесса

Tempo di allegria

За сніг ста-ла во-дя-чуба - квітти від о-сія-
но-ва во-дичини
... за-ва-ли-ли-ли Ма-ру-сен-ку ма-
... і ма-ри ... за-ва-ли-ли-ли
Ма-ру-сен-ку ... і ма-ри ...

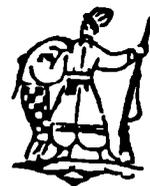
Засністали козаченьки
В похід опівночі,
Заплакала Марусенька
Свої карі очі.

Не плач, не плач, Марусенько,
Не плач, не журися,
А за свого миленького
Богу помолися!

Стоїть місяць над горою,
Та сонця немає,
Мати сини в доріженьку,
Слізю проведжас:

Прощай, прощай, мій синочку,
Та не забавляйся!
За чотири неділеньки
Додому вертайся!

Ой, не плачте, не журіться,
В тугу не вдавайтесь,
Заграв кінь мій поросенький,
Назад сподівайтесь!

ГЕЙ, У ЛУЗІ ЧЕРВОНА КАЛИНА

ГЕЙ, НА ГОРІ ТАМ ЖЕНЦІ ЖНУТЬ

Марш

Гей на го-рі там же-н-ці жнуть, гей, на го-рі
там же-н-ці жнуть, а повід го-ре-в, долом, долинно-в
ко-за-ки йдуть, гей! Долинно, гей! широмо-в
ко-за-ки йдуть, ко-за-ки йдуть.

Ходім, мистатично

Гей, у лу-зі червона ка-ли-на по-ли-
ли-ла-ся, чого-сь на-на олезна У-кра-ї-на
ве-ку-ри-ла-ся. А ми тую червону кали-ну
підійме-мо, - е ми ка-ну олезна У-краї-ну
гей, розве-оля-мо.- гей, розве-се-ли-мо!

Попереду Дорошенко (2)
Веде своє військо, військо Запорозьке
Хорошенько.

Гей, долиною...

А позаду Сагайдачний! (2)
Що проміняв жінку за тютюн та лоп'ю
Необачний.

Гей, долиною...

Машерують Стрільці Січовії у кривавий тан
Визволяти рідну Україну з московських кайдан...
А ми тую червону калину підіймемо,
А ми нашу славу Україну гей, гей, розвеселимо!

ДУМИ МОЇ

Слова: Т. Шевченка

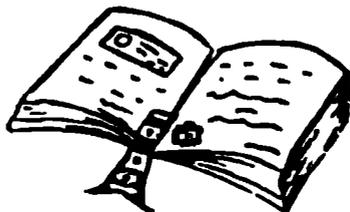
Муз: К. Бориско

Поліровка

Ду-ми мо-ї, ду-ми мо-ї, ли-ко мені в за-мі!
Не-що ста-ди на па-но-рі сум-ни-ти ра-ді-ти?
Чим вас вітер не розвіє в степу, як ви-ли-ну?
Чим вас ли-хо не при-має, як своє ді-ти-ну?...

Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас,
Де ж мені вас діти?...
В Україну ідіть, діти,
В нашу Україну,
Попідтинню, сиротами,
А я - тут загину.

Там знайдете щире серце
І слово ласкаве,
Там знайдете щиру правду,
А ще, може, й славу...
Привітай же, моя ненько,
Моя Україно,
Моїх діток нерозумних,
Як свою дитину!

ЧАБАН

Поміряти

Ой на го-рі, на го-рі, ча-бан вівці
зганяє, гей, - гей, - йо-хо-хо-хо,
чабан вівці зганяє. Лучче б було, лучче б було
не ходи-ти, лучче б було, лучче б було не люби-ти,
а не працює, а не працює та й не зна-ти,
як те-пер, чи в четвер по-ки-да-ти. Покидають.

Чабан вівці зганяє
Та й на хлопців гукає -
Гей, гей, йо-хо-хо-хо,
Та й на хлопців гукає.
Лучче б було...

ВЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ

Худом

Вер-хо-ви-но, світ-ку ти наш, гей, як у
те-бе тут ми - ле, Як ігри водили не тут
час, свосід-но, шум-но, во-се-ло. Ой, нема то
праць, кра-ш, над ту вер-хо-ви-ну, там би мені
могула-ти хоч од-ну го-ди-ну. Ой, нема то
праць, краць, над ту вер-хо-ви-ну, там би мені
ко-гу-да-ти хоч од-ну го-ди-ну.

З верха на верх, а з бору в бір,
З легкою в серці думкою,
В чересі кріс, в руках топір,
Буває легінь тобою...
Як зашумить ліщинонька,
Ватаг загуляє,
Чорнобриву дівчиноньку
Кругом обертас.

У ГОРАХ КАРПАТАХ

Маршем

у горах Кар-патах хо-тів би я нить, а го-
ри на хо-ди-ну хо-тів би сходити, там
піван-ки спі-ва-ють, во-се-ло все у-ха-ха, і
го-лово со-піл-ки там чу-ти по-дня.

У горах Карпатах там гуцул живе,
Він красну гуцулку за руку веде,
Там піванки співають весело все
У-ха-ха!
І голос сопілки там чути щодня.

53. ОЯ, ХМЕЛЮ Ж, МІЙ ХМЕЛЮ

Народна пісня на два голоси

Moderato

Оя, хмелю ж, мій хмелю, хмелю зелененький,
 Де ж ти, хмелю, зиму зимував та й не розвивався?
 «Зимував я зиму, зимував я другу,
 Зимував я в лузі на калмії, та й не розвивався!»
 «Ой, сину ж, мій сину, сину молодечий,
 Де ж ти, сину, шічку почував, що й не роззувався?»

ВЗЯВ БИ Я БАНДУРУ

Tanto allarg.

Взяв би я бан-ду-ру, настро-
 їв, ви-грав. Но-би го-лос ні-кі
 до не-бес лу-нав. бас лу-нав.

Нивами, лісами, понад лугів цвіт,
 Гей, летіла б пісня у далекий світ.
 Линула би пісня, мрій моїх дитя,
 Між зневіру несла новий клич життя.
 До борби кріпила за добро, красу,
 За бездольний нарід, за справу святу.

54. РОЗПРЯГАЙТЕ, ХЛОПЦІ, КОНИ

Українська народна пісня, що її радо співають пластуни в
 табірї й у лозозї
 (Два голоси)

Moderato

Розпрягайте, хлопці, коні
 Та дагайте спочивати,
 А я піду в сад ясенїй,
 В сад криничеськї конатї.
 Копав, копав криничеськї
 У вишневогї саду:
 Чи не шїде дївчининька
 Раю-вранїцї по воду.
 Вийшла, вийшла дївчининька
 В сад вишневогї воду братї,
 А за нею хамачеськї
 Веде конї напувати.
 Прїсна, прїсна відсїречка,
 Вона йому не дала,
 Дарна, дарна з руки прїсна,
 Вона його не озїла.

Розпрягайте, хлопці, коні
 Та дагайте спочивати,
 А я піду в сад ясенїй,
 В сад криничеськї конатї.
 Копав, копав криничеськї
 У вишневогї саду:
 Чи не шїде дївчининька
 Раю-вранїцї по воду.
 Вийшла, вийшла дївчининька
 В сад вишневогї воду братї,
 А за нею хамачеськї
 Веде конї напувати.
 Прїсна, прїсна відсїречка,
 Вона йому не дала,
 Дарна, дарна з руки прїсна,
 Вона його не озїла.

ГУЦУЛКА КСЕНЯ

Слова народні
Муз.: Р. Савицький

Політосово

Тем - на ніч - ка го - ри акри - ла,
Він ди - ав - ся в о - ці сь - ні,
во - ло - ка - му все за - ля - ла,
ти - хо сгер - авсь на сос - на - ні,
в в ній со - стять смі - на - сі - ля -
і сло - ва ній - ці ле - бо - ви
гу - цу - ка Ксе - ня в ній сіз - на - ва.
він да не - ї про - на - ва
аві: "Гу - цу - ка Ксе - ня, а тобі на трем -
-да - сь, звук трембіти лу -"

-ті - ті, що са - ні - в да - сім срі - ті
-на - сь, та, що сер - це ко - ха - сь,
роз - на - ту про ля - бо - ва - ду страж -
бо га - ря - че, мов мар.

Вже пройшло гаряче літо,
Гуцул іншу любив скрито,
А гуцулку чорнобриву
Він в останню ніч прощав.
В Черемоші гралн хвилі,
Сумували очі сині,
Тільки вітер на соснині
Сумно пісню вигравав:

"Гуцулку Ксеню,
Я тобі на трембіті
Лиш одній в цілм світі
Розкажу про свій жаль.
Душа страждає,
Звук трембіти лунає,
Та, що серце кохає,
Бо гаряче, мов жар".

МАРІЧКА

Слова: М. Ткач
Муз.: С. Сабдан

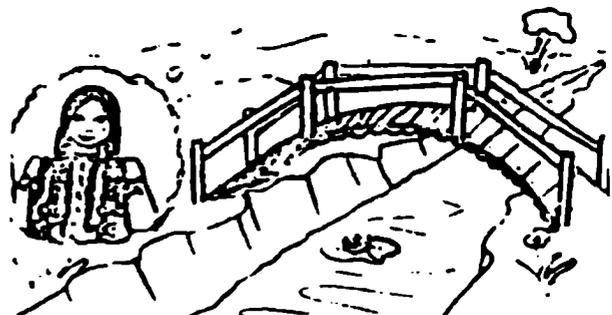
Широківно

В'а - тьма па - че смі - ва, неспокій - на річка,
ту - дить - ся блу - вать - ся до нілі - на рі -
в на те - му бо - ці, там живе Марі - ча
в ка - ті, на око - ванах у во - ло - ний бір.

Як із хати виїде,
На порозі стане,
Аж блищить красою
Широчінь ріки.
А як усміхнеться,
Ще й з-під лоба гляне,
'Хоч скачи у воду!' -
Кажуть парубки.

Не питайте хлопці,
Чом я одинокий
Берегом так пізно
Мовчазний ходжу!
Там на тому боці
Загубив я спокій,
А туди дороги
Я не нахожу.

Та нехай сміється
Неспокійна річка,
Все одно на той бік
Я путі знайду.
Чуєш, чи не чуєш,
Чарівна Марічко?
Я до твого серця
Кладку прокладу.

ЧОВЕН ХИТАЄТЬСЯ

Плавно, не поспішаючи

Човен хитаєть-ся серед водь, наведе обхвалі водь-
В місячнім світлі біліють водь,
до. здалече под-но св-до.
Ах-би дівчо-но, прий-ди, прий-ди!
Забу-дем ден-на-є в до! св-бу-дем дивчи-но
аво. Чо-вен по во-ді ви-ни-ту-єть-
ся, хо-зок дів-чи-ни ви-ни-ту-єть-

ся! "Чом в тебе, дівчч-но, уєть со-лодень-
ні?" "Щоб ти пі-лу-вав, ні!
ми-ле-вань-ий."

Човен хитається серед води,
Тільки одні комиші,
З вітром шуткуючи на всі лади
Ворушать тишу ночі.
Люба дівчино....

САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ

Повільно

Слова: Т. Шевченка

Садов вишневий коло хати, круві неа
виши-ни гу-дуть, пла-го-та-рі в пауга-ни
вдуть, сви-ва-ють і-ду-чи дів-ча-та,
о ма-те-рі ве-че-ра-ть вдуть.

Поклала мати коло хати
Маленьких діточок своїх,
Сама заснула коло їх.
Затихло все... Тільки дівчата
Та соловейко не затих.

Сім'я вечерея коло хати,
Вечірня зіронька встає,
Дочка вечерять подає,
А мати хоче научати,
Так соловейко не дає.

РУШНИЧОК

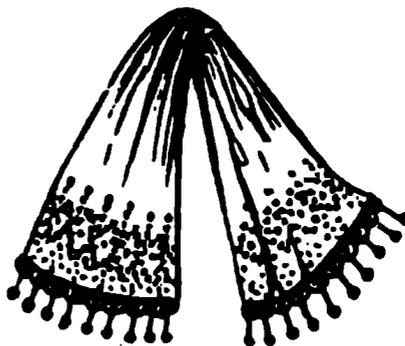
Поемімо

Слова: А. Матишко
Муз: П. Михайлова

Ріда ма-та мо- я, та по- чей на до-
спя-ла, і во-ди-ла не- не у во-ди крий се-
ла, і в до-рогу да- ле-ну та мене на вогні про-во
ди-ла і руш-ник ос-па-ваний на шість до-
ла, і в до-ро-гу да- ле-ну та ме-
не на вогні про-во-ди-ла і руш-ник ос-па-ваний на
шес-ть на до-ли до- ла. Хай на ньо-му цві-
-тє.

Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги й солов'їні гаї.
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші, твої.
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші, блакитні твої.

Я візьму тобі рушник, простелю наче долю,
В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров,
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю,
І дитинство, й розлука, і вірна любов.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю,
І дитинство, й розлука, й твоя материнська любов.

ДВІ

ЧЕРВОНІ РУТИ

ЧЕРВОНА РУТА Ч. 1

Не так уже давно, у вересні 1989 р. у місті **ЧЕРНІВЦІ**, на Буковині, відбувся перший популярний фестиваль **ЧЕРВОНА РУТА**. Участь брало понад 200 різних співаків, музикантів та ансамблів.

Це був немов український варіант американського ВУДСТОКУ. Це не був тільки **КОНЦЕРТ**, що тривав кілька днів --але також символів українського духу спротиву проти радянської влади. Це ж тоді **ВПЕРШЕ** на сцене, перед великим залюдненим стадіоном **ВАСИЛЬ ЖДАНКІН** почав співати "ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА". Його відразу піддержав **ВІКТОР МОРОЗОВ** та інші співаки. Потім, 1990-го року (як і тепер), в Україні уже всюди відкрито співали український національний гімн.

червона рута -- це рослина, яка в українському фольклорі має магичну силу пригадувати рідний край, так, як і свшан зілля.

Від того часу багато із артистів, що виступали на **ЧЕРВОНІЙ РУТІ Ч 1**, побували чи в Англії, Канаді, Америці чи Австралії: Василь Жданкін, Віктор Морозов, Андрій Панчишин (всі вони із "Не журись!"), **БРАТИ ГАДЮКІНИ**...

ВАСИЛЬ ЖДАНКІН

А брали там участь ще і

АНДРІЙ МИКОЛАЙЧУК

ОЛЕКСАНДР ГРИЦЕНКО

ТАРАС ПЕТРИНЕНКО

МАРІЯ БУРЛАКА

ЕДУАРД ДРАЧ

В.В. (Ve-Ve)

МЛИН

АНДРІЙ СЕРЕДА

СЕСТРИЧКА ВІКА

ВАСИЛЬ ЖДАНКІН

ВІКТОР МОРОЗОВ

БРАТИ ГАДЮКІНИ

АНДРІЙ ПАНЧИШИН

*чи бачили Ваші юначки і юнаки їх?
Напевно багато чуло на касеті виконання цих співаків.*

„Червона РУТА”

На цій рисунку є карикатури переможців із 1-ї „Руги”, в '89 р. Скільки з них Ви можете ідентифікувати? Там є і Віке Миколайчук, і Жданкін, і Панчишин, і Брати Гадюкніні, і Ве-Ве і інші !!

ЧЕРВОНА РУТА Ч. 2

ЗАПОРІЖЖЯ, серпень 1991

Другий Фестиваль ЧЕРВОНИЙ РУТИ відбувся у давньому козацькому місті ЗАПОРІЖЖЯ, недалеко острова Хортиця, на Дніпрі, де колись була славно Запорізька Січ. Фестиваль тривав цілий тиждень, а заключний концерт був 18-го серпня. Там виступали також переможці ще ПЕРШОЇ РУТИ, як і КІННИЙ КОЗАЦЬКИЙ ТЕАТР із Запоріжжя -- їзді виконували неймовірні штуки під час їзди на конях.

Тепер місто Запоріжжя дуже індустріальне і має дуже занечищене повітря. Тому в час фестивалю "ЗЕЛЕНІ" мали там протест проти цього занечищення.

Було понад 150 груп і солістів з України, як і з різних сторін світу -- з діаспори.

Всі групи мусіли бути аматорськими, а не професійними. Групи і солісти були поділені на три категорії, у яких виступали:

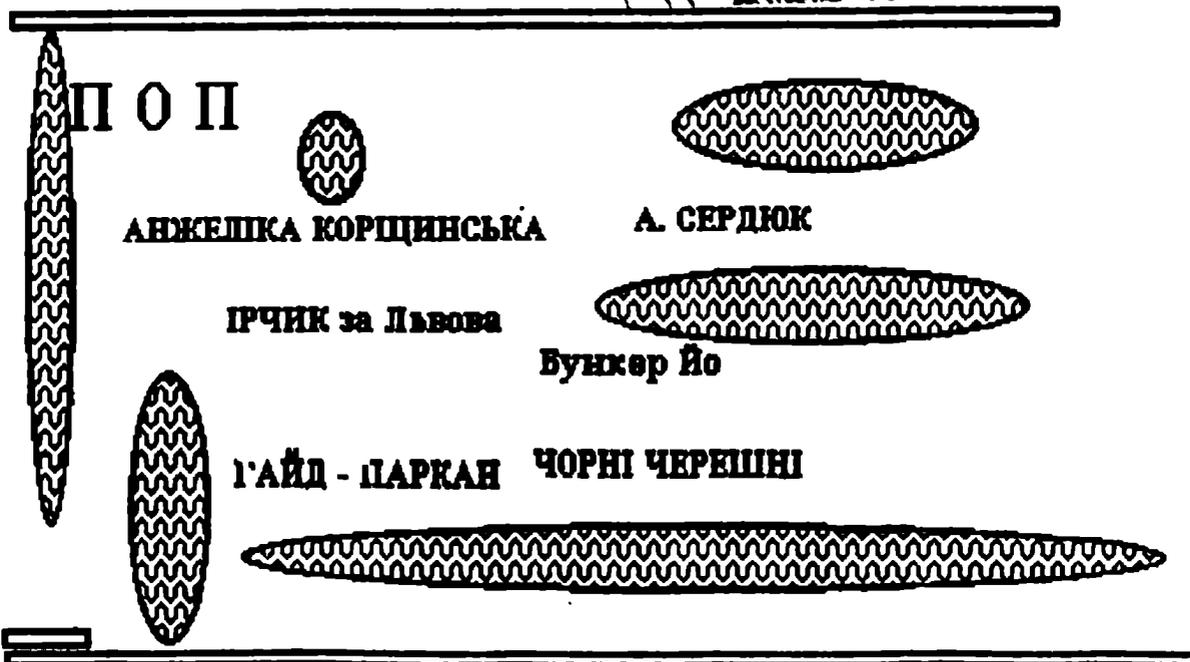
1. АВТОРСЬКА ПІСНЯ (виконавці-солісти є також авторами тексту та музики)
2. ПОП
3. РОК

Серед цих груп одні з кращих були такі:

«Червона Рута» ч. 2

НАГОРОДЖЕНІ у жанрі ПОП МУЗИКИ:

1 місце: —

2 місце: "Пліч-о-пліч" (Львів)

Жанна Бондарук (Чернігів)

Уляслав Хурсенко (Луцьк)

3 місце: "Бункер Йо" (Івано-Франківськ)

Тарас Житинський (Івано-Франківськ)

Песя і Галя Тельнюк (Київ)

Андрій Кіл (Львів)

НАГОРОДИ у жанрі РОК-МУЗИКИ:

1 місце: —

2 місце: "Табула Раса" (Київ)

"Форте" (Львівщина)

Р О К

ДИРЕКТОР ЖАБА В ДИРЖИНСЬ

КЛУБ ШАНУВАЛЬНИКІВ ЧАЮ

М-123 ПЛАЧ ЄРЕМІ СІРА ШИЙКА

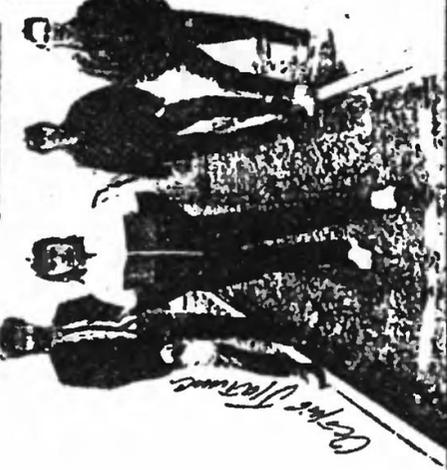
ТАБУНА РАСА ВОЛЯ ПІВНІЙ БЕРЕГ

ОСТРІВ ПАТМОС МЕРТВА ЗОНА

ІМПЕРІЯ АРГОНАВТИ СІЧ ЕКЗЕМ

ЗАХІД

Apronella

POK

Jacky

Debra's Parents

Ernie
John

Debra's companionship is rare

Debra's Pops

Mark Ryan

Paul

POK

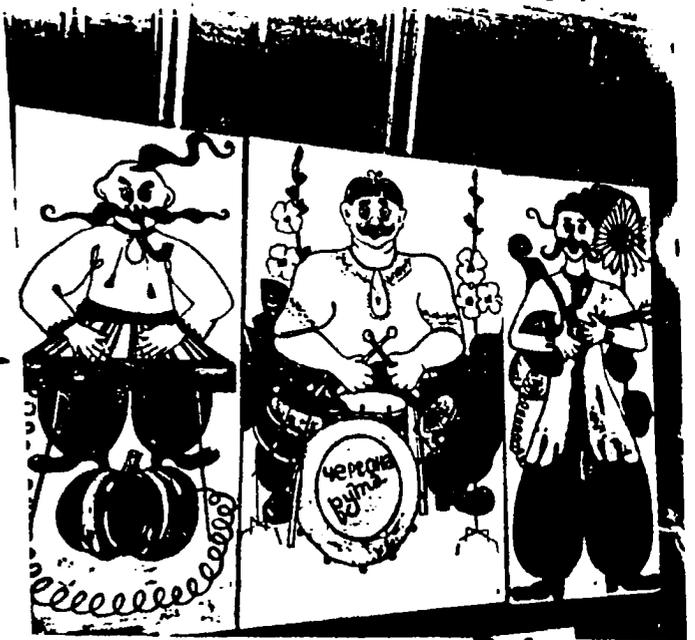
Joseph's Pops

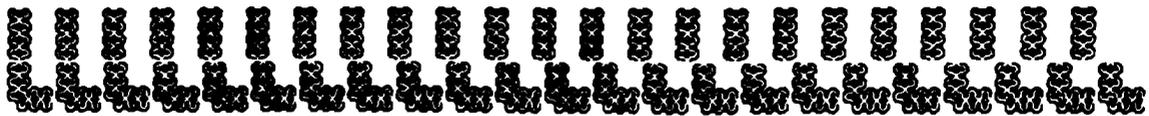
ГРАМОТА

Я СТВЕРДЖУЄ ЩО
Любомир Олійкевич
 БУЛИ НА ЗЕМЛІ
 ЗАПОРІЗЬКІЙ
 ТА ВІДВІДАЛИ
 СЛАВЕТНІЙ ФЕСТИВАЛЬ

"ЧЕРВОНА РУТА"

ДАНА ГРАМОТА СЯ
 ПІД ПЕРШОЮ ПІСЬМОМ VIII ДНЯ 1991

Не Журись!

Не Журись!

Не Журись!

Дорогі Подруги й Друзі!

В нашому числі про сучасну Україну хочемо згадати й про театри і музику. А саме -- про один дуже популярний театр-кабарет зі Львова, під назвою "Не Журись". Напевно багато з Вас і з Ваших юнаків мало можливість побачити цей ансамбль,

під час його недавнього турне по Америці й Канаді. А, можливо, Ви маєте і звукові, чи відеотасми із виступів цього ансамблю?

"Не Журись" походить із міста Львова, й

репертуар його до великої міри пов'язаний з цим містом (наприклад, одна із його програм, "Картотека пана Беся", є ціла про старий Львів).

В Україні такі ансамблі називають "авторськими", бо матеріал складають (є авторами) і компонують в більшості самі виконавці. Тіми піснями "Не Журись", це головне гумор і сатира -- часами надзвичайно гостра політична сатира, за яку колись люди напевно були б опинились на Сибірі, але яке тепер -- в часах "гласності" і "перебудови" в СРСР -- є дозволено. Найбільш популярна програма ансамблю це програма "Від вуха до вуха", яка

складається із гострих сатиричних пісень і скетчів, що висміюють політичну ситуацію в СРСР й цілому світі.

Ансамбль виставляє також часами й поважніші патріотичні речі, як наприклад програми про Тараса Шевченка і "Вертеп".

В цьому числі "ВДЗЮ" хочемо Вас за-

найомити із творами декількох головніших членів ансамблю: Віктором Морозовим, Василем Жданкіном, Тарасом Чубаєм та -- найголовніше -- із Андрієм Панчиши-

ном, якого прекрасні вірші-пісні завбавляють українців навколо світу.

Матеріали, які Вам сьогодні тут подаємо, можна використовувати в пластових заняттях в різний спосіб: юнацтво може вивчати і співати пісні ансамблю (головно Панчишина) на сходинах можна обговорювати ансамбль і поодинокі пісні -- а при тому став сучасної України. Можна також вживати матеріали "Не Журись" на ватрі на таборі -- головне співати веселі пісні Панчишина. Юнацтво напевно із захопленням сприйме ці твори, якщо їх достосувати до даного віку.

АНДРІЙ ПАНЧИШИН

Не Журись!

Може найбільш популярними з репертуару ансамблю "Не Журись" є пісні Андрія Панчишина. Його пісні, накручені глядачами не тасьми, породаються з рук до рук по всій Україні, а теж українцями в Америці і Канаді. Панчишин, це 29-літній львов'янин, поет, модерний трубадур, який заволяє своїми сатиричними пісеньками, які сам komponує і лише до них тексти. Він був знайий, як поет незвичайних сатиричних віршів, поки почав їх співати. Сьогодні він найбільше втракція кабаре-ту "Не Журись", а його пісеньки співає не лиш він сам, а й інші члени ансамблю. В віршиках Панчишино є і дивне, легідне, сюрреалістичне почуття гумору і гостра політична сатира і багато інших елементів. Напевно сподобаються вони і Вашим юнакам!

Баскервільський пес

Який скандал, який ефект –
У Басквілі пес воскрес.
Текий великий, як теля,
Під ним згинається земля і
Не встигнеш це сказати "гаа",
Вже хтось гістерію дістав.
І заховався на стрику
І дуба врізав зі страху і
Пес – Баскервільський пес! Oh, yes!

Газети в крик, загальний стрес,
Щодня когось мордує пес і
Всі зрозуміли: це не Жерт.
Проводить слідство Скотланд Ярд.
Серед боліт серед пісів
Арештували сорек пісів.
Даремно плетється псяче кров,
Во лютий звір з'явився знов і
Пес – Баскервільський пес! Oh, yes!

Прихав містер з Вайкер Стріт,
Годину нюхав теплий слід.
Годину розгрівав пісок,
Знайшов темнький волосок.
Сказав: "Боятися не слід.
"Тут був не пес, а чорний кіт."
Повикривав – яке криво,
Не було в Басквілі пса...
Пес – Баскервільський пес! П'ЯЯЯЯВ!

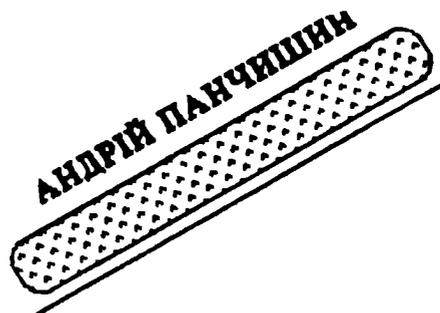
Ця пісня, це сатира на славне оповідання Sir Arthur Conan Doyle, "Баскервільський Пес" (The Hound of Baskervilles), одно із найбільш популярних повістей про славного детектива, Шерлока Голмса.

Лицарський марш

Коли вже воювати на війні,
То ліпше гарцювати на коні.
Коли вже воювати на війні,
То ліпше гарцювати на коні.
Вороже військо в паніці біжить,
Ворожий князь порубаний лежить.
А ти в'їжджайеш в місто на білому коні
І на одна красуня зімліє у вікні.
Коли вже воювати на війні,
То ліпше гарцювати на коні.
Коли на пощестило у бою
І ти ратуєш голову свою,
То ліпше дременути на кінських чотирьох,
Щоби не розтягнути своїх двох.
Коли вже воювати на війні,
То ліпше гарцювати на коні.
Коли фортецю ворог оточив
Стіною гострих списів і мечів,
І голоду страшного лягло на військо тіль,
О, як тоді смікує товариш вірний кінь і
Коли вже воювати на війні,
То ліпше гарцювати на коні...

Цей смішний і сатиричний вірш, кпить собі із фальшивої відваги героїв-боягузів... Певно Ваші юнаки матимуть потіху з нього!

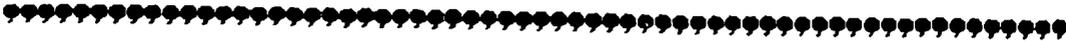

Слимачок

*Пісня рівночасно і туристично, і кулінарно,
і інтернаціональна, і дитяча, і патріотично,
і трагічно, і разом з тим – оптимістично:*

Мешкев у Китаю слимачок,
Повзав між зелених гілочок.
Та йому набридло серед віт,
То вирішив помандрувати в світ.
Гонорово виставивши роги,
Виповз він рішуче на дорогу.
Там його знайшов якийсь китаєць,
Намастив старанно на окраєць....
Бідний слимачок у пельці щез,
Бо в Китаї це – делікатес,
А якби він жив в СРСР
Міг би мандрувати до тепер.....

Діана

На площі Ринок

Стихає шум останнього трамваю,
На площі Ринок геснуть ліхтарі,
Годинник про годни забуває
І брннькає мелодії старі.

Під музику, що лине з високости,
Простуючи закам'янілий стовп
Спішить Діана до Нептуна в гості,
Вже два століття в неї з ним романс.

Діяні люто зоздрить Амфітрита,
Тому, що літо, осінь, чи зима,
Сема в фонтанні змушена сидіти,
Бо ковелере гідного нема.

Колись вона з Адонісом ходила.
Згодив би ся і він кінець-кінцем,
Але ж той батяр чоловічу силу
Всю до останку виморив винцем.

Два леви, що нам ратушу пильнують,
Звиюхали конячий теплий слід,
Довкола площі бігають, полюють.
Кентаври хочуть з'їсти на обід.

А третій лев маленький, наче мишка,
В задумі сиві крила опустил.
І тупиться в якусь грубезну книжку,
Мабуть макулатурний детектив.

Почувся голос першого трамваю.
Забаво припиняється в ту ж мить.
На постаментах леви завмирають,
Діана спотикаючись біжить –
– у свій фонтан.

Над сірини дахами гаснуть зорі.
І дряпає бруковку помело,
На площі Ринок все, як було вчора,
Так, наче б то нічого й не було.

На площі Ринок все, як було вчора,
Так, наче б то нічого й не було...

Адоніс

Нептун

Амфітріта

Муз. В. Камінського
вірші Б. Стельмаха

„ІСТОРІЯ”

Сурми зазоріли, коні одуріли,
Заступили сонце половецькі стріли,
Лічить мати втрати, мила з туги мліє,
Отака історія в пісці попеліє.

Розлились пожари попід чорні хмари,
Витоптали землю кляті яничари,
Плаче в полі вітер і сліпа бандура,
Отака історія — українська дума.

Йшли за кровну справу, здобували славу,
Закотили долю панові під лаву. ~-
На столах у глеках крові чорні вина,
Отака історія, отака гостинна.

Встеклі і запеклі засвітили в пеклі,
Насукали шнурів, пов'язали в петлі,
Хто пішов під кулю, хто — в полярні сніги,
Отака історія — вивчити не зайво.

Димом-порохами поміж реп'яхами
Дихає Чорнобиль нашими гріхами,
Ті зреклися мови, ті — зреклися роду,
Отака історія рідного народу.

Стрілецькі могили понищено вщент
Лупали, копали, валили, палили,
Лиш ле-не-ле хрест, ле-не-ле монумент,
І все, пропадають стрілецькі могили.

А там — українські стрільці січові,
Палкі усусуси, юнацтво безвусе,
Франкові онуки, його вартові,
Прости нам за них, милосердний Ісусе.
Бо хто ми, бо що ми без рідних могил?
Ставище безводне, пташище безкриле,
Румовище храму у хаосі брил,
Вернім Україні стрілецькі могили.

Без них наша пам'ять, достоту, як мрець,
Як небо беззорє, як море безхвиле.
Таж он — Симоненко, Тютюнник, Близнець,
Насипмо над ними стрілецькі могили.

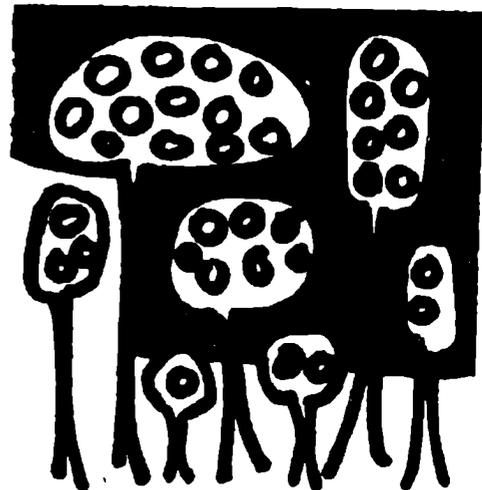
Без них наш совість, як той боягуз,
Що страхом життя своє в'яже безсиле,
Та ж он — Івасюк, Миколайчук і Стус,
Насипмо над ними стрілецькі могили.

Щохвилі комусь уривається шлях,
То ж дай мені, Боже, як з праху і пилу
Обернуся знов я на пил і на прах,
Зведіть наді мною стрілецьку могилу.

Брати Гадюкіни --
не є братами,
ні не зветься Гадюкіни --
і не мають нічого спільного
з гадюками! ???

Співищка зі Львова Інеса Братуцка.

«Зимовий сад». 1988 рік.

Пісні з фестивалю

Три-зубий Стах

із ІваноФранківська.

СПІВЦІ НОВОЇ ДНИНИ

Ми хлопці гонорові,
Ми хлопці гонорові,
співці нової днини.
Живем в Станіславові,
Тернополі та Львові —
в лівім краю України,
де піснею народжується мить.
І вже ту мить
не зупинить!

Ми файно вам заграєм,
і файно заспіваєм
одну лиш правду чисту.
І кривда не здолає,
І кривда не здолає,
наша славне товариство!
А пісня, що пробудить
все нове —
нехай живе!
Нехай живе!

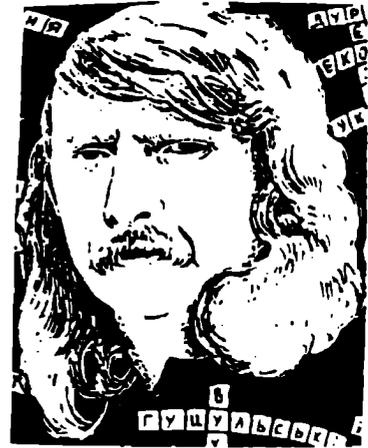
ПРИСПІВ:

Просинайся, заспівай в ніч.
Хай від правди аж заб'є духі
А до приспіву усіх клич —
наша пісня — то є наш рух!

Численні апарати,
чинуші й бюрократи
вирішують питання:
які нам треба мати,
і чи нам треба мати
символіку та вбрання.
За шкірку бюрократа
із життя —
і на сміття!
і на сміття!

Ніхто не допоможе,
Ніхто не допоможе,
коли ми поодиночі.
Та що один не зможе,
то що один не зможе,
разом зможуть українці!
Єднаймося, бо ми —
не вороги!

Два береги!
Два береги!

Станіслав Щербатий

ПРИСПІВ.

Нам вороги запеклі,
нам вороги запеклі
втинають шлях до волі.
Ми довго жили в пеклі,
в старім, брехливім пеклі,
а тепер вже з нас — доволі!
Берімо українські
прапори —
і догори!
і — догори!

ПОВНИЙ АБЗАЦ

Пішов я раз до кіна.
Дивлюся на екран —
там бігає людина
на прізвище Тарзан.
Посмішка аж сле,
грає кожен м'яз.
А що він виробляє —
взагалі — атас!

Не життя, а мрія:
коньяк, одеколон,
уся бабнота мліє —
іде Алєн Дєлон!
А там така фігура,
манери, мова — клас!
Західна культура —
взагалі — АБЗАЦ!

Ой, на екрані
суцільні еталони:
то Мєстрєвнї,
а тє — Алєн Дєлоннї!
Я ж не Марчєло,
ї, звїсно, не Дєлон...
Хоча ї купив
одеколону на тєлон!

У кінах — асі зубатї,
Не зуби, а фірма!
А от мої — щєрбатї,
та щє ї усїх нема.
Я в дзеркало сє дивлю,
а там Щєрбатїй Стас...
А щє як сє зашкірю —
взагалі — атас!

От моя діста:
я пхаю у живїт
з лївера котлету
ї печиво «Прївїт».
Пивом заливваю,
щє ажє трї днї, як квас, —
тому ї фігуру маю —
взагалі — абзац.

А де б сє діли
Марчєви і Дєлєни,
якби їм мило
та цукор — на тєлонї!
ї чи би Штірліц наш
на кіні заробив,
якби до камери
мордяку не помив!

На бачу я з-над пупа
шкарпеток те сєндаль.
На пїсок я — Трїзубїй,
у паспортї — москаль.
На зуби є дантисти,
тв щє на них не час,
бо ї так нема, щє їсти —
взагалі — атас!

Така була до недавна політична ситуація

Матерія червона
пїшла на прапори.
Лишились на тєлєни
дратливі кольори.
Вбїраюсь в дефіцїта,
їду до центру мас —
ну, так цікаво жити —
взагалі — абзац!

Нема порядку.
ї, лиш як у аптеці,
працюють колїшатка
а Держбезпєцї!

ї за той час, коли
спївав цю пісню я,
у колїшатка пїшло моє їм'я...

Ми всі живєм чудєно —
на все є свїй тєлон!
їде рєрєбудова,
єбо... Армагєдон!
Побачити наочно
то можна лиш у нас —
наш повний, єстатєчний,
запланованїй,
керованїй,
та щє ї рєрєбудованїй
АБЗАЦ!

1. атас - "велике діло"
2. абзац - кінець
3. тєлон - купон
4. фірма - відоме їм'я
5. дефіцїт - відсутні рєчї
6. Держбезпека - КГБ
7. Армагєддон - кінець свїту

Учора народився,
а нині вже здиха.
Над чорною землею
німий лунає біль... —
Отак і розпочався
цей чорний водевіль.

Я на танго запрошую усіх,
хто з Мін-Атом-Енерго!
Щоб море орденів
аж сяяло з уславлених грудей.
Луна веселий сміх —
шикується у стрій добірна черга
готових танцювать
танго і на кістках своїх дітей!

Давай, джаз-банда!
Така була команда.
Хай не шкодує гітара своїх струн.
А як обранці не витримають танцю —
Хай вистачить на всіх дубових трун!

Чинovníк в апараті
паперами маха...
Гнилий, вже ледве диха,
але ще не здиха.
Державну має владу,
живе собі, як гість,
вчепився за посаду
і паскудить там, де їсть.

Я на танго запрошую усіх,
хто має білу шкіру!
Тоді на чорнім тлі
їх сором будуть бачити усі!
А як у них нема
ні сорому, ні совісті й ні віри,
нехай той свій танок
танцюють із косою у руці!

А в Чигирині ²
розрили поле свині.
То по святині
бульдозери гудуть.
Бо замість Бога —
«СВЕТЛАЯ ДАРОГА» ³
Із тих, що так нікуди й не ведуть!

З трибуни на параді
начальство нам маха.
Реактором рвонуло —
воно собі — ха-ха!
Дітей евакуювало,
а з ними і жінок.
«Кагору» засмоктало
і готує на танок.

Я на танго запрошую усіх:
— Танцюйте разом з нами!
Спускайтеся з трибун
у гамма-нуклеїдові ями
Бо, може, лиш тоді,
коли ви поміняєтесь ролями
з МЕРЦЯМИ,
захочеться вам стати
не свинями, а гідними людьми!

Ви ж потанцюйте,
і добре поміркуйте.
І в вас питання
народиться в момент:
— Які ж зьміні
придумали ті танці!
І хто у тій джаз-банді

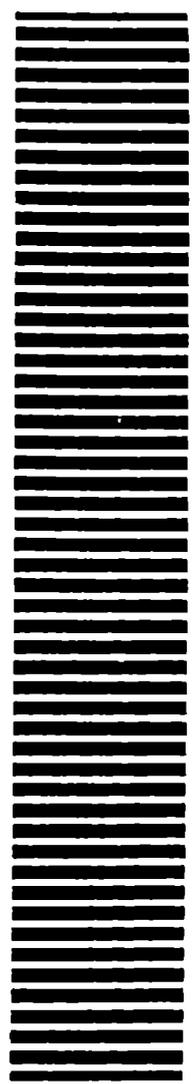
ДИРИГЕНТИ

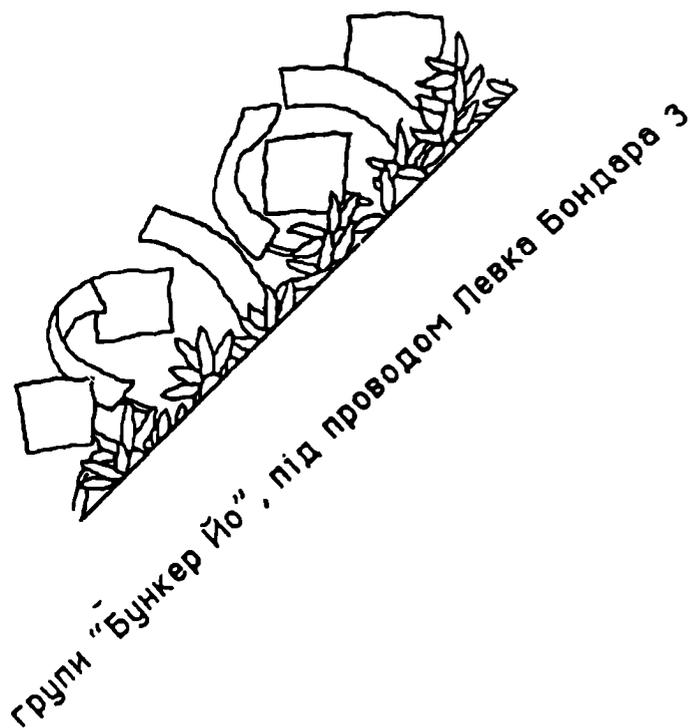
1. Мін-Атом-Енерго- міністерство атомової енергії
2. Чигирин - місто козацьких гетьманів, зруйноване Росією
3. "Светлая дорога" - комуністичні обіцянки ясної дороги до комуністичної утопії

Станіслав Щербатий

Казка про золотий ключик, або про Тато Карло, або в ще одна назва: Найкоротша курс історії КПРС:

В нас обдувають дитину в книжках щодня,
Прочитайте "Буратію" – там усе брешня!
Може казка і гарна, та не гайте час,
Во насправді – Тато Карло, то є Карло Марко!
Бородатий, волохатий, настроює дітей,
Деревлених та носатих настроює дітей,
Навігадує теорія, не забує себе,
І тепер є в нас історія про ПКГВ –
Тато Карло, Тато Карло, Тато Карло Марко,
Розкажи нам, Тато Карло, казочку про нас!
Тато Карло, Тато Карло, щоє ти наробиє?
Перевіть усе на марню, щоб ти довго жив...
Коловчє новен в колію, вирію довгий ню,
Так з'явився Буратію, периний кондукт.
Нас він задер до неба, у вогонь запхав,
Я досі плачу, де не треба, до не своєї справ.
Не шиття пішло, а каша, взагалі – кошмар,
Во проліз у казку нашу лиома дуремар.
Він щодня омакає у воду, п'явки в ній лапав,
Я всі омакає кров з народу, щоб міцнішим став.
Тато Карло, Тато Карло, Тато Карло Марко,
Розкажи нам, Тато Карло, казочку про нас!
Тато Карло, Тато Карло, щоє ти наробиє?
Перевіть усе на марню, щоб ти довго жив...
Як вмирав патлатий Карло, передає отарі Я
Дуремару, з "Капіталом", ключик золотий.
Треба ключиком відкрити двері у сарай,
Крізь який носаті діти потрапляють в рай...
Не щастило дуремару, щоє не так робив,
Не знайшов заховану шпору, ключика згубив.
Ми я тепер його шукаєм, та усе дарма –
Того ключика від раю, хоч убий – нема.
Тато Карло, Тато Карло, Тато Карло Марко,
Розкажи нам, Тато Карло, казочку про нас!
Тато Карло, Карло-Марло, щоє ти наробиє?
Перевіть усе на марню, щоб ти довго жив...
Був вузатий Буратію, справжній бог і цар,
Поділив ую країну на мільйони мар.
Він зділав залізний ключик від залізних ґрат.
Кожний другий Карлів учень – злодія або кат.
Ще було багато інших онвих Буратін
І тому в нас найдурніша із дурних країн.
Знову учень дуриняра ключика шука,
Але мабуть, то примара, казочка гірка...
Тато Карло, Тато Карло, Тато Карло Марко,
Затанцюймо з нами гарний, кримінальний вальс!
Хто носатий, хто кирпатий, – хай ідуть до нас...
А заграв Ван Щербатий, ще я тризубий Стані!

Вуйко в Америці
Казала мені мама,
Жи в мене вуйко є.
Він фермером працює,
В Америці жиє.

Він має купу грошей
І віллу біля річки,
Його там не хвилюють
Совітські п'ятирічки.

Не хочу я в Америку,
Не хочу я в Канаду!
Ой, рідна радіяція –
Без тебе я пропаду!

В Канаді ананаси
Там можна закупить.
Там є усього доста,
Лиш мав би апетит...

Ми з нашими колгоспами
Не маємо що їсти,
А там десь є мій вуйко –
Годує ціле місто.

Не хочу я в Америку,
Не хочу я в Канаду!
Ой наші гербіциди –
Без вас я ще пропаду!

Поїдь і подивисі
Як наїд там жиє.
Такогось ще не видів
За все жите своє.

Поїхав бись до вуйко
Відвідини зробив.
Знайшов бись собі дівку
Та й може сі вженив!

Не хочу я в Америку,
Не хочу я в Канаду!
На все життя я покохав
Свою совітську владу!

Мама: Левку, та поїдь до вуйко в Канаду!

Левко: А шо я там буду робив?

Не хочу я в Америку,
Не хочу я в Канаду!
Я сексуально покохав
Свою совітську владу...

Занзібар
Я народивсі на Заході повіта
І маю купу на Заході рідні
Я перший є в колгоспі тракториста
Збираю у панчуху трудовні
За п'ять рублів панчошу 'му продам
А моя цьоця живе у Занзібарі
Розводять цьоця на фермі кенгуру,
А я родився тут на Україні,
Живу, як раб, якось не доберу...

Підпільник Кіндрат

*Виконав А. Миколайчук, Умань. Слова і музика
А. Миколайчука.*

У временні роки він зброї не оклав,
За свободу-щастя удари прийняв.
Небезпеці в очі мужньо дививсь,
Ворогам проклятим не коривсь!

Уважав він брата стария, молодий,
Бо ж на допомогу приходив завжди.
Він своєму народу вірно служив
І Героя Людности любив!

Підпільник Кіндрат, підпільник Кіндрат
В надійному місці сховав автомат!

Однієї днини до нього прийшли,
У підвалі худко припаси знайшли.
Зрадникам він здався, серце болить...

Люди, без Кіндрата нам не жити!
Хто тепер налиє пляшку, чи дві,
Хто посеред ночі вийде на двір,
Привітає чемно мужній Кіндрат,
Істинно народній депутат!

Підпільник Кіндрат, підпільник Кіндрат
В надійному місці сховав автомат!

У временні роки він зброї не оклав,
За свободу-щастя удари прийняв.
Йдуть до школи діти - Кіндрату осалот!
Як зі школи підуть, то знайдуть!

Підпільник Кіндрат, підпільник Кіндрат
В надійному місці сховав автомат!

ІСПИТ ВМІЛОСТІ:

МУЗИКИ

1. Грати на одному музичному інструменті. Заграти на ньому три композиції.
2. Знати історію української музики та її визначних представників.
3. Знати життя та твори хоча шести світових композиторів.
4. Подати свої враження (розповіддю або описом) з одного концерту, які слухала/-в безпосередньо або через радіо.

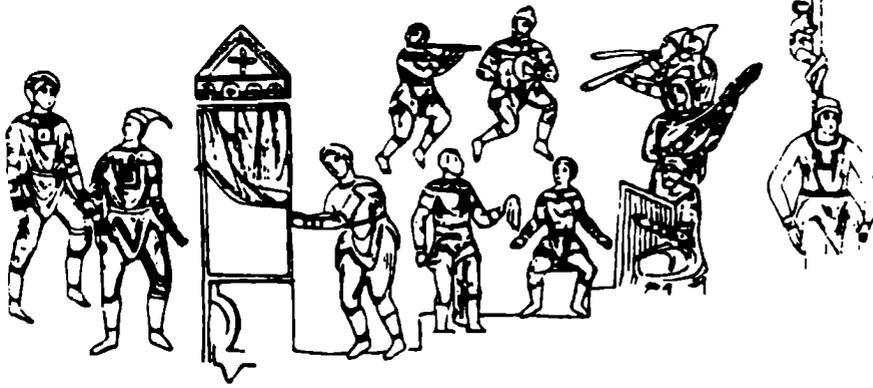
5. Знати 5 (народніх) українських інструментів і вміти про них розповісти. Можна приготувати на цю тему гутірку для юнацького гуртка.

6. Підібрати акомпаньямент до трьох нескладних пісень, або підібрати музику до кількох точок на ватру або імпрезу (відповідно до змісту), та власним гранням причинитися до її мистецького успіху.

(подаємо тут матеріяли до точки 5)

**старі пам'ятки про давніх музикантів та інструменти
(на фресках Софіївського собору з XI століття)**

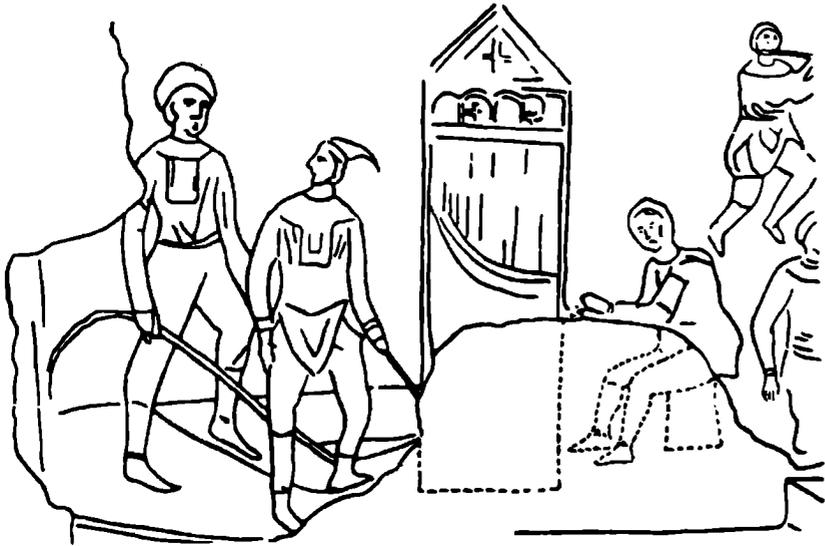

Оркестр, що супроводжує виступ паробатів (малюнок з фрески Софійського собору)

Музиканти, що грають на духових та струнних інструментах (фрагмент фрески Софійського собору)

Київський музичний цех

Орган та органіст (малюнок з фрески Софійського собору)

Музикант, що грає на смичковому інструменті (деталь фрески Софійського собору)

НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ

НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ

Народня музика це скарбниця пісень, які відзеркалюють усі події життя. Вони с так давні як сам нарід, а автори слів і мелодій с невідомі і призабуті. Український нарід, знаний як один з наймузикальніших, склав безліч різних пісень, які оспівують красу, любов і щастя, як також горе, страждання та стихії. І так постали пісні коліскові, любовні, пісні співані при праці, головю збірній, патріотичні, маршові, бойові, танкові, жартівливі, обрядові тощо. Пісні ті співається часто при супроводі інструментів.

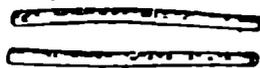
Нарід наш знає три роди інструментів: дуті, струнні та удариі. Велика їх кількість протягом століть знайола поважних змін у будові та уліпшень і увійшла в склад ансамблів й оркестр, інші залишилися у первісному вигляді і далше с вживаними. До третьої групи народніх інструментів належать ті, яких вже зовсім не уживається (*obsolete instruments*) як і ті, до яких по десятках років знова повернуло зацікавлення і стали з поворотом поширюватися, чого приміром може бути бандура.

ДУХОВІ

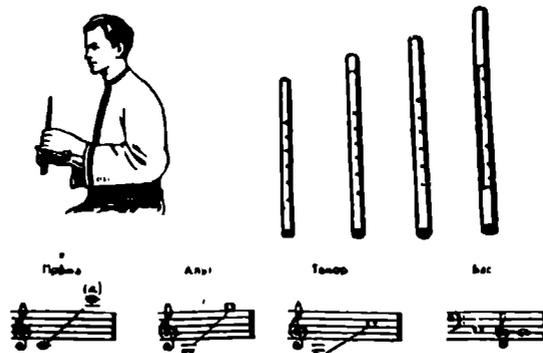
СОПІЛКА

Найбільшою групою з поміж народніх інструментів є дуті. Нескладної будови сопілка була і с здавен-давня знаною і популярною, особливо серед сільської дітвори. Це є деревляна рурка, яка має проверчених поздовж 6-7 дірок, а на протилежному боці рурки, майже при її кінці, має ще одну дірку, скісно затяту. Через ню вдувається повітря, а пальцями закривається або відкривається інші дірки.¹⁾

1)

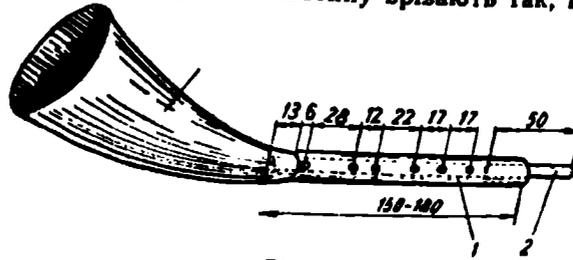

СОПІЛКИ

РІГ

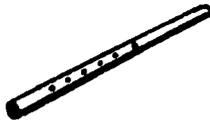
Ріг — найпростіший і найдавніший за часом виникнення духовий амбушюрний інструмент. Широка частина рога тварини служить розтрубом. Вузьку його частину зрізають так, щоб виступив

Ріг.
1 — вузька частина, 2 — дзвін.

невеличкий отвір, через який можна вдувати повітря і цим способом видобувати звук. Для багатих власників інструменти оздоблювали сріблом і золотом. Два таких інструменти знайдено в Чорній могилі біля Чернігова. Спеціалісти визначали, що ці роги відносяться до X ст.

Крім сопілки, в народному музичному побуті існує ряд її різновидностей: зубівка (теленка), флюяра, півтораденцівка, дводенцівка та інші.

Зубівка або теленка відрізняється від сопілки способом звукодобування, яке вимагає від виконавця відповідного тренування, бо в цьому процесі беруть участь не тільки губи, а й зуби. Очевидно, звідси походить і назва інструмента. Зубівка не має такого сердечника (чопика), який є в сопілці.

Зубівка.
1 — відкритий отвір, 2 — голосник.

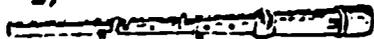
Більш давнім видом зубівки була теленка. На відміну від зубівки вона не має отворів для пальців. Висота звука на ній змінюється передуванням та затулюванням нижнього отвору на чверть, третину і половину вказівним пальцем правої руки.

Зубівка — звичайна дерев'яна дудочка, на якій, як і на сопілці, вирізають чи випікають шість голосових отворів, а той кінець, у який мають дуги, конусовидно зрізають. Якщо подути збоку на гострі зрізи кінця, що упирається в зуби, дудочка звучатиме. Зубівка, як і сопілка, використовується в інструментальних ансамблях та оркестрах. Технічно цей інструмент дуже рухливий. Він навіть має перевагу над сопілкою, бо на ньому більш чітко і точно фіксується інтерваліка мелодії. Але цей інструмент має лише один тембровий відтінок, що нагадує звук флейти. Незважаючи на темброву обмеженість у порівнянні з сопілкою, виконання пісенних мелодій на зубівці стійке щодо ладової чіткості. Інструмент дуже поширений в західних областях України.

ФЛОЯРА

Флояра, що відрізняється від сопілки більшими розмірами, сягає одного ярда і називають її басовою сопілкою. Виробляють її з ліщини.²⁾

2)

Флояра — це вид басової зубівки, в якій збережено її структуру і принципи звукодобування. Довжина — близько метра. Низький грудний звук флояри дає можливість виконувати на ній в основному протяжні мелодії.

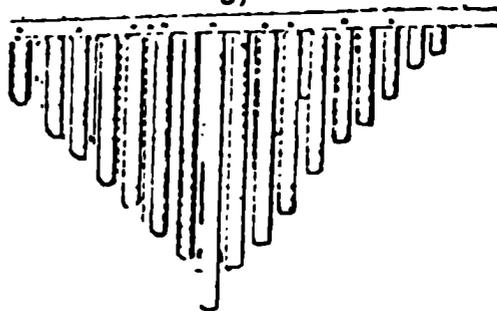
Флояра.

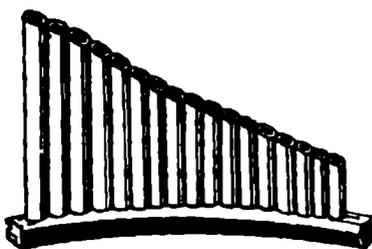
СВИРІЛЬ

Тембр свиріля є схожий на тембр флейти. Виробляють його деколи з кори дерева, але найчастіше з тростинових рурок різної довжини, сполучених зі собою. Цей духовий інструмент ще й по нинішні часи є вживаний на Гуцульщині.¹⁾

3)

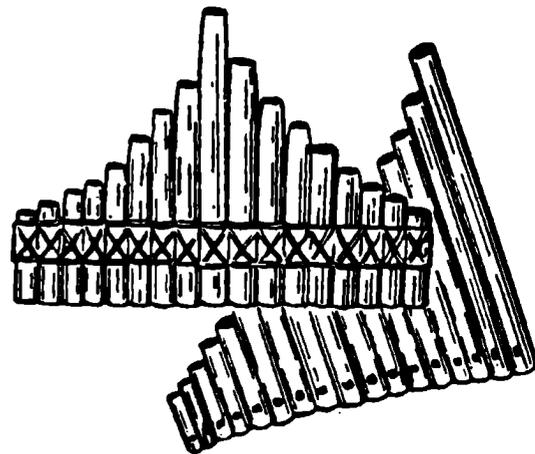

КУВИЦІ

Діапазон залежить від кількості трубочок.
Звукоряд — діатонічний.

КУВИЦІ. АБО СВИРІЛЬ

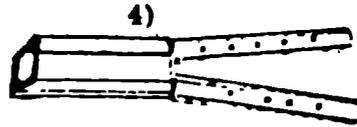

Кувці.

Це багатоцiвковий інструмент, який на Русі носив назву «цвениця». Тепер на Україні його називають кувцями або свиріллю.

ДЕНЦІВКА

Денцівка це рід сопілки у призматичній формі і скієним зрізом усника. Вона має кілька дірок, а матеріалом для її виготовлення є ліщина, липа або верба. Популярною є в Карпатах.)

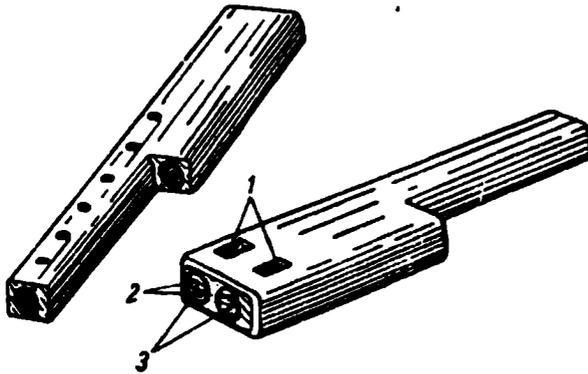

ІНШІ ВИДИ СОПІЛОК

Звичайну сопілку, про яку вже говорилося, гуцули ще називають денцівкою (чопик, за допомогою якого створюють свисток, вони називали денцем, звідки і походить назва інструмента). На основі денцівки народ створив півтора- та дводенцівку. Ці інструменти виготовляються з одного шматка дерева довжиною близько півметра, шириною 4 сантиметри і товщиною біля 2,5 сантиметра. Поздовж цього бруска просвердлюють два паралельні отвори. Довжина першого, на якому вирізують шість ігрових отворів для пальців, дорівнює довжині бруска дерева, на якому відтворюється один постійний звук, — близько 24-х сантиметрів. Важливо, щоб звук, який видобувається з другого отвору, був на квінту вищим.

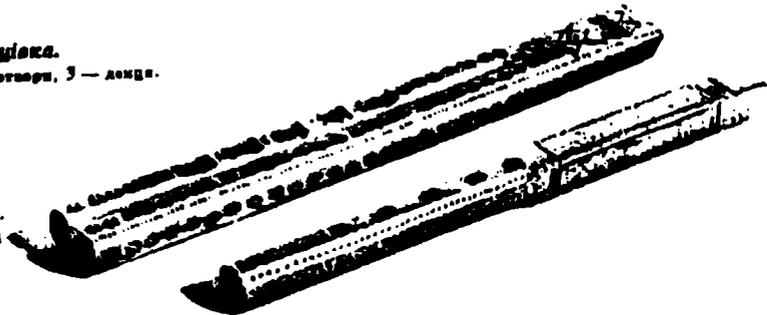
Як і в сопілці, в отвори півтораденцівки вставляються денцячопники, за допомогою яких утворюються свисткові механізми. Виконавець на півтораденцівці одночасно дує в два свистки. Звучання цього інструмента, як і принцип гри на ньому, децю нагадує волинку (про неї — далі). Настройка ігрової дудочки може бути різною, залежно від смаків і уподобань виконавця. Настроюється так, як і сопілка.

Тембр півтораденцівки залежить не лише від породи дерева, а й значною мірою від розмірів інструмента.

Півтораденцівка.
1 — голосники, 2 — вітні отвори, 3 — лонце.

Дводенцівка, або жоломіга

Трембіта це є дерев'яна труба, довга нераз на три ярди. Виробляють її з одного бруска дерева, поздовж розрізаного, вижолобленого й з поворотом склесного та обвиненого березовою корою. Один кінець трембіти є поширений, другий вузький з усником, „лищиком”. Діапазон її обіймає 16 природних тонів. Відома вона є тільки на Гуцульщині, де грають на ній поодинокі у полонинах, а гуртом на похоронах та народних святах. Звук трембіти є протяжний, тужливий і мов притьмарений. На Бойківщині подібні інструменти називають трумбетою, а на Поліссі звать трубою або лігавою і він є на половину коротший ніж гуцульська трембіта.“)

ТРЕМБІТА

ТРЕМБІТА

Трембіта — старовинний український народний інструмент. Власне, це набагато збільшений пастуший ріг з дерева — майже єдиний амбушюрний інструмент, який зберігся і не втратив свого значення в музичному побуті на заході України. На трембіті повідомляють населення про незвичайні події. Наприклад, коли до двору наближається група колядників, трембітарі грають закличні мелодії.

ТРЕМБІТА

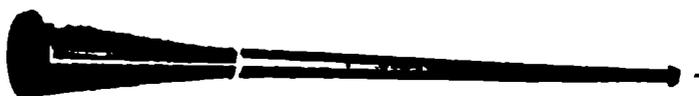
Використовується в оркестрі замість труби в строї сі-бемоль.

Трембіта.

Сурмою називали давно дерев'яну трубу, на якій сурмачі грали у козацькому війську. Тепер сурмою називають також металеві сигнальні трубки.“)

СУРМА

Козацька труба

СУРМА

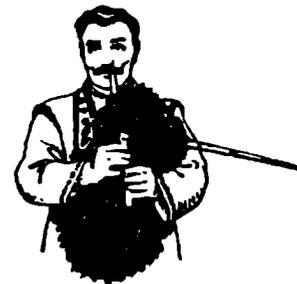
Виліплена з теракоти або глиннї окарина має форму яйцевату, з усником та кількома дірками, які при гранні-закривається або відкривається рукою. Фахівці з ділянки будови інструментів називають окарину флейтою о сферичній формі. Цей тип інструменту, що прийняв на наших землях, виводить свою генезу з Китаю та Африки. 7)

ОКАРИНА

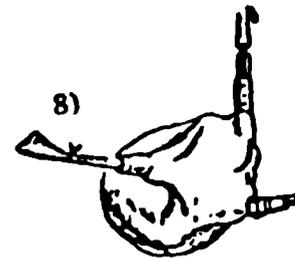
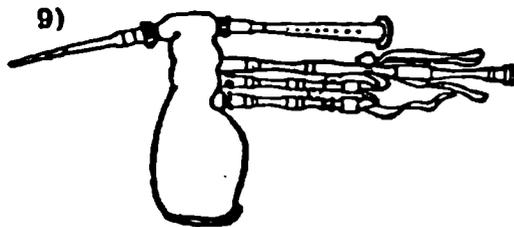

Волинка або дуда це с пастуший інструмент, стародавнього походження. Повітряним резервуаром там с шкіряний мішок або міхур, який підчас гри тримається під пахвою і натискається його рукою. В мішок с вмонтовані трубки, звичайно три: одна трубка має дірки, як в сопілці і с призначена для виконання мелодії, друга дає витриманий бас, а у третій с т. зв. гук, через що волинка постійно гуде. Звук її с монотонний. 8)

ВОЛИНКА

Невеликі відміни цього інструменту стрічається і у інших народів, напр. в Німеччині дудель (Dudelsack) та в Ірландії „bagpipe“), де він с виїмково популярний і став навіть національним інструментом. Цей інструмент має більше трубок (chanter), з яких одна веде мелодію, а інші, більші від неї (drone), продукують кожна один тон і служать до вторування.

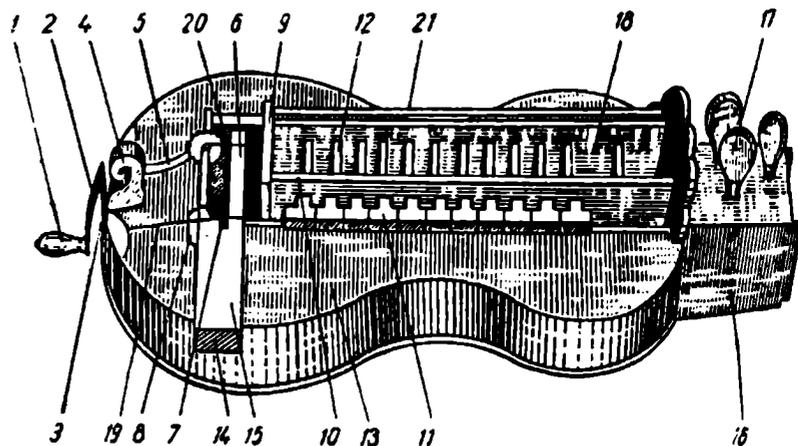
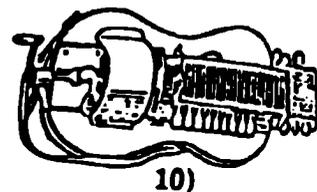

українська волинка

СТРУННИ

З родини струнних інструментів ліра є одним з найдавніше знаних. Назва ця обіймає кілька досить різних під себе інструментів. Прототипом їх була правдоподібно а) скринька з натягненими на ній струнами. Тони видобувалося легким їх шартпненням. Деякі відміни того виду лір, широко відомих свого часу в Україні, це були: б) подовгаста дерев'яна скринька з натягнутими трьома струнами й клявішним приладом. Лірник натискав пальцями середню струну при допомозі клявішів і так грав мелодію, акомпанюючи собі двома прочими струнами, настроєними на квінту. Ті дві струни вправлялося в дргання через потирання деревляним кружком, що його лірник обертав корбою. Звук того типу ліри був зближений до гудіння. в) Лірою називаво також середньовічний однострунний інструмент грушкова-тої форми з двома напівовальними прорізами на верхній покриві. Гралосся на ній смичком. г) у XV і XVI ст. лірами називаво родину багатострунних смичкових інструментів типу скрипки. Струни вони мали 7-14. г) Колісна ліра¹⁰⁾, реля, риле або органіструм (hurdy-durdy) називаво народний інструмент, в якому ролю смичка виконувало невелике колесо, що торкалося струн. На деревляному корпусі без грифа, причеплений був пристрій з кілками для натягання струн. Колесо оберталосся при допомозі ручки і потираючи струни вправляло їх у рух коливання. Кількість струн була від 3-6, з чого одна або дві з них були призначені для виконання мелодії, а інші мали незмінну висоту. З боку була прикріплена невелика клявіатура з 8-11 важелями-клявішами.

ліра

Ліра.

1 — тремби, 2 — корба, 3 — валок (вісь іде всередину ліри, на ній крутиться колесо-смічок), 4 — лядки, 5 — байор (півгриф), 6 — колесо, 7 — підставка (побічна) до мелодії, 8 — дві підставки: до тенора і байорки, 9 — брунар, 10 — клявіатура, 11 — клявіші, 12 — шти (підкладіші), 13 — дека, 14 — шибіт, 15 — налуток, 16 — шия, 17 — підлок, 18 — мембрана (струна), 19 — тенор (струна), 20 — байорок (струна), 21 — фартук.

ліри. Нижні поріжки, струни і колесо прикриваються лубком, який закріплюється за допомогою підпорок, розміщених на верхній деці ліри.

Струни ліри називаються так: байорк (басова), тенор (середня) і мелодія (на якій грають мелодію). Щоб звучання ліри було приємнішим для слуху, на струни в тому місці, де вони труться коліщам, підкладають трохи вовни. Тримаво ліру на реміні, пере-вішеному через шию.

ГУСЛІ
ПСАЛТИР

Гуслі, струнний народний інструмент, знамі вже були в княжій добі, а виглядали як лежача гарфа. На них акомпанювали собі до співу. Відміною їх були гуслі-псалтир¹⁾, збудовані у формі трапезу з заокругленими кутами. У вчасніших було п'ять струн, пізніші відміни мали їх по кільканадцять. Що гуслі були улюбленим інструментом у нашому народі, свідчити може цитат з повісти Тараса Шевченка „Близнята“, де він описуючи родинне св'ято у о. Григорія, каже що Сковорода зі своїм учеником, якого вчив „сладкозвучія“, проспівали у „супроводі гуслів сатиричну пісню Сковороди“.

11)

ІГОВЪВЪРІЕ . ЛІФІМАТИ
НЮ ІСОУГЪ . МАТІГНАІСП

Guzly ensemble, 16th century.

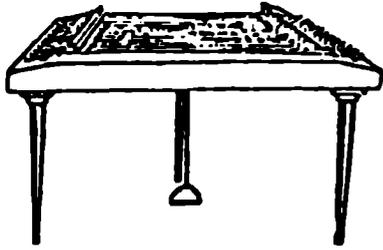
Срібний браслет в Києві XII—XIII ст. в обрамленні гусларя: довільний оман і фризлет.

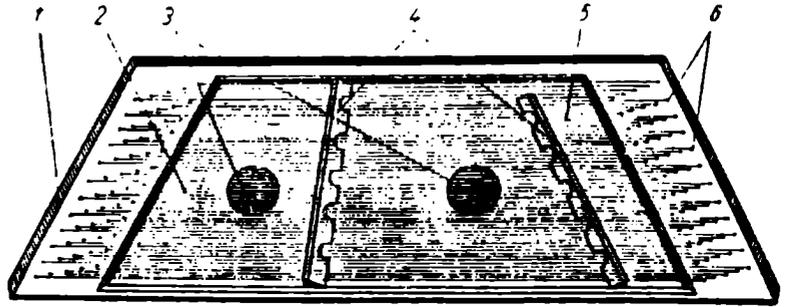
Гусларь

ЦИМБАЛИ

Цимбали¹²⁾ є спорідненими з гусями-псалтирем. На дерев'яній рамі у формі трапезу є натягнені струни об які вдаряється паличками або молоточками. Струни в цимбалах йдуть діатонічно одна по одній. Інструмент цей разом зі скрипкою та бубном творять популярний на Гуцульщині склад „троїстої музики”.

12)

Цимбали.

1 — боківина, 2 — верхня дека, 3 — голосиння, 4 — поріжки, 5 — струни, 6 — кілки для натягування струн.

ЦИМБАЛИ

Прима

Звукоряд хроматичний. Використовується як сольний і супроводжуючий інструмент.

Альп

Звукоряд — хроматичний.

Бок

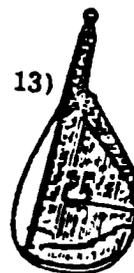

Звукоряд — хроматичний.

Кобза znana була в Україні вже у XVI ст. Складається вона з випуклого або подовгастого лудла з півокруглим дном. Продовженням його є шийка або гриф з головкою та кілочками для регулювання довгих струн. Короткі струни це приструнки і їх розміщується на правій стороні кадоба. Кількість струн від 8-16. Вони видобуваються при допомозі пласкотрона.¹³⁾

КОБЗА

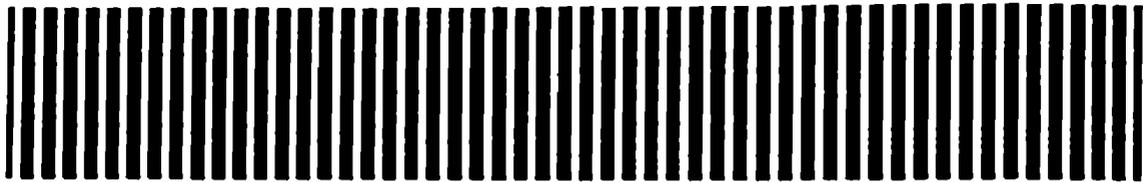

козак Мамай грає на кобзі

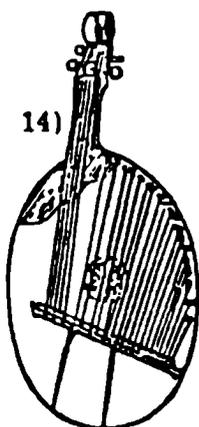
Інструментальний ансамбль XVII сторіччя.

Бандура, яка виперла кобзу з України, є західньо-європейського походження, а розповсюдилась на наших землях у XVII ст. та стала улюбленим інструментом козацької доби. Бандуристи проважали козаків у походах, а після упадку Козаччини, жили серед народу, ходили по селах і містах та оспівували під супровід бандури давню славу. У XX-му ст. знова прийшло зацікавлення бандурою і відродження кобзарства, при чому будова інструменту зазнала змін.

БАНДУРА

Кадовб бандури це є півокругла скринька, якої горішня частина — верхняк — має отвір — голосник, а прикріплена до неї ручка є закінчена заокругленою головкою з малими кілками. На кадовбі і ручці є напняті металеві струни, яких у давніх бандурах було 12, а в сучасних число їх може доходити до 54. Довгі струни це басы або бунти, їх буває звичайно 6, короткі це приструнки, а стрій, як також кількість струн, не є однакові у всіх бандурах.¹⁴⁾

БАНДУРИ

На бандурі можна грати поодинокі звуки, терції, сексти, октави, повні й неповні тринзвучки, септакорди та їх обернення.
 Прийоми гри: легато, стаккато, арпеджіо, тремоло, глісандо, «відбій».

Бандура київського типу

Бандура харківського типу

Звукоряд — хроматичний. Використовується як сольний і супроводжуючий інструмент.

Звукоряд — діатонічний.

Альто

Звукоряд — хроматичний. Звукоряд приструнків на квінту нижчий від звукоряду бандури-прими. На практиці басы майже не використовуються.

Бас

Звукоряд — хроматичний.

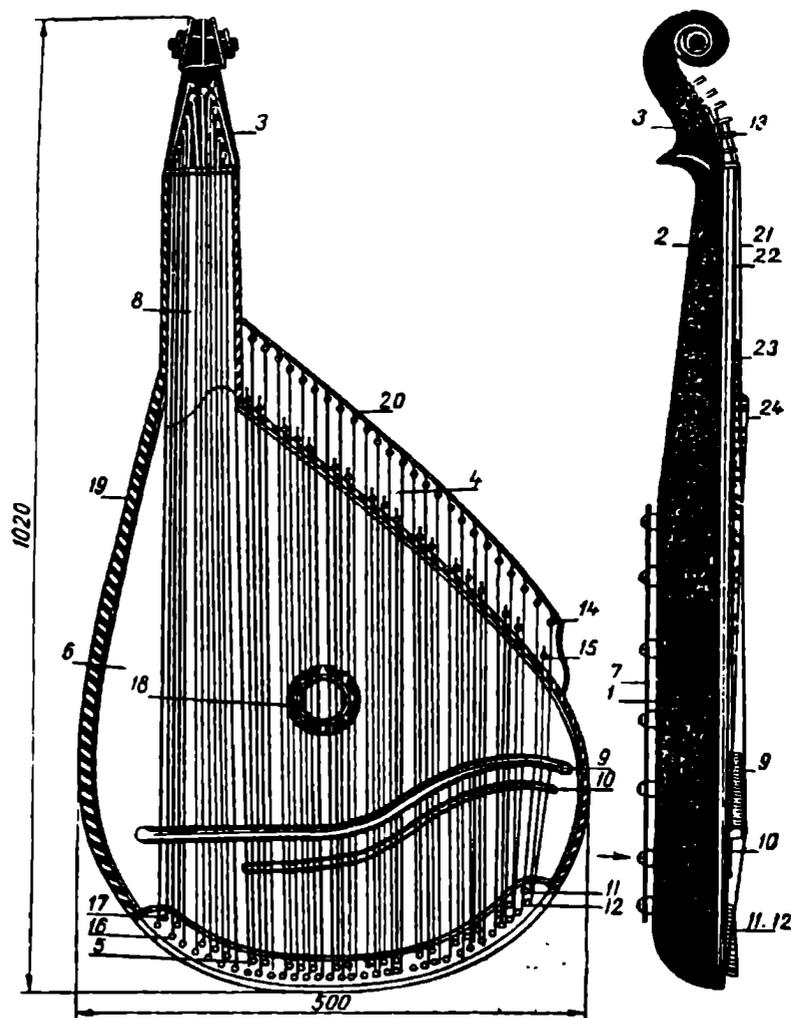

Контрабас

Звукоряд — хроматичний.

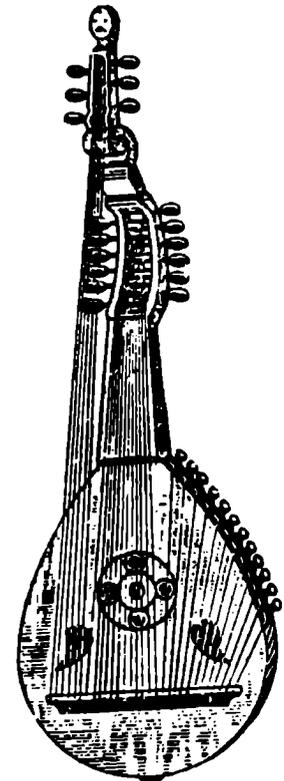
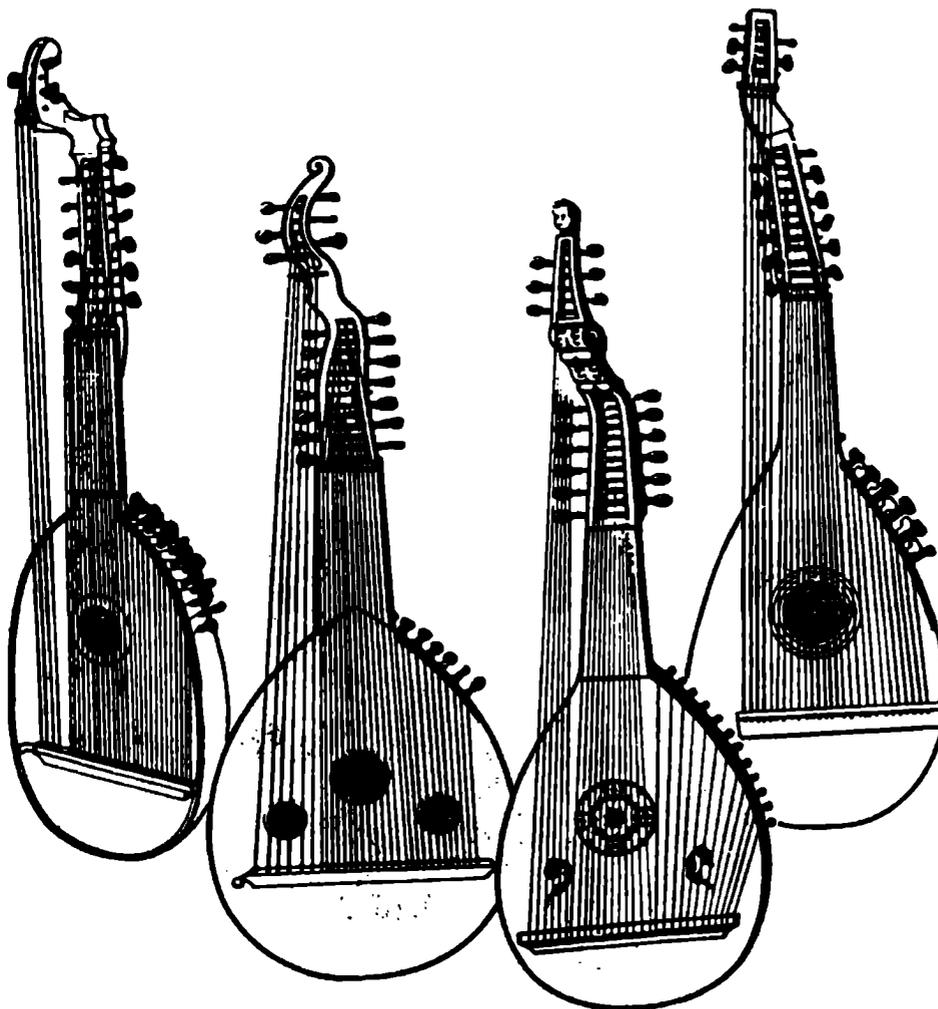
Бандура конструкції І. М. Скляра

1 — рама, 2 — гриф, 3 — головка, 4 — верхній шемсток, 5 — нижній шемсток, 6 — верхня дека, 7 — спідня дека, 8 — накладка на гриф, 9 — верхній підструнник для основного звукоряду, 10 — нижній підструнник для піктонів, 11, 12, 13 — кільця для натягування струм, 14, 15, 16, 17 — кріплення струм, 18, 19 — орнамент, 20 — отвори для струм, 21, 22, 23, 24 — положення основного звукоряду басів і приструнків та їх піктонів.

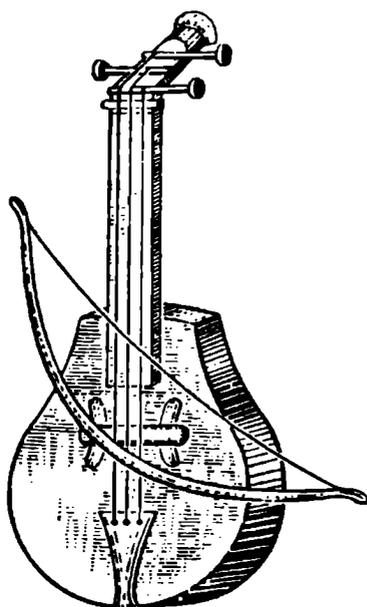

Народним музичним інструментом подібним до кобзи і бандури є торбан (theorbo), що був дуже поширений в Європі, а від XVIII ст. в Україні і особливо улюбленим в колах козацької старшини та шляхти. Однак вже в середині XIX ст. вийшов з ужитку, з огляду на складність конструкції та вимоги віртуозності гри. Гриф торбану має дві головки, на яких є натягнуті струни. Менша-басова має 6 струн, більша головка має 12 струн. Крім них торбан має 12 приструнків, так, що разом усіх струн є 30.

ТОРБАН

Торбан.

Гудок.

Схожі на східнослов'янській і староруській гудок були смичкові інструменти інших слов'янських народів — у болгарів гадулка, у поляків генсле і мазанка. Ці інструменти в мистецькому житті слов'янських народів використовувались переважно для виконання танцювальної музики, входили до складу різних інструментальних ансамблів.

Як сольний інструмент гудок широко використовувався в музичній практиці скоморохів Київської Русі. На ньому виконували соло в супроводі гуслів.

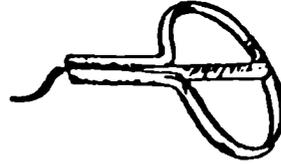
На фресках Софійського собору окремо від інших скоморохів зображено виконавця на струнному смичковому інструменті. (За твердженням академіка Б. Д. Грекова, своєю зовнішністю цей музикант нагадує козака пізніших часів). Це підказує думку, що смичкові інструменти в Київській Русі існували до XI ст. і що наші далекі предки надавали їм неабиякого значення, і мабуть тому художник вважав за потрібне виділити цього виконавця, зобразити окремо від інших скоморохів.

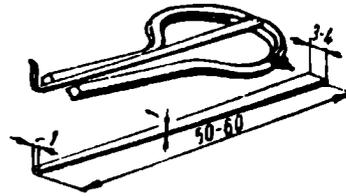
Гудошник. (XI ст.)

Дримва

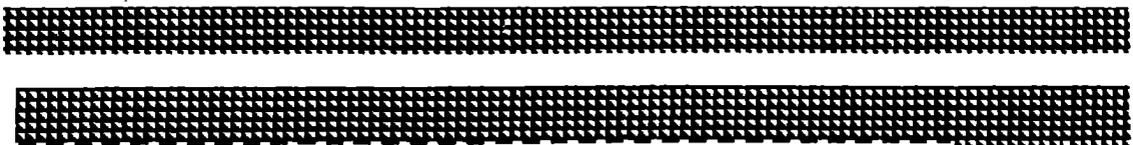
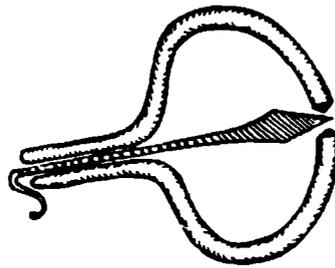
Дримля або дримба це маленький примітивний ударний музичний інструмент, подібний формою до підкови з прикріпленим до середини язичком. При порушуванні пальцем цього язичка він видає звуки. Підчас гриння дримбу тримається зубами.

Дримба має один постійний звук в межах малої або початкових звуків першої октави.

Дримба.

УДАРНІ

ГАРІАКИ

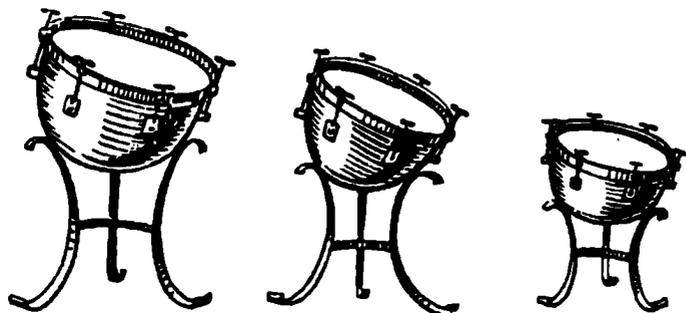
БЪБОИ (РЕШІТКО)

Історична довідка. Барабан як різновид мембранних ударних інструментів з'явився десь у другій половині XVI ст. Як і литаври, він спочатку був суто військовим інструментом. У Війську Запорізькому застосовувався не лише як засіб зв'язку, а й при виконанні окремих бойових завдань.

Відомий переказ, що Богдан Хмельницький в боях з ворожим військом застосовував так звані вітряні барабани, звук яких видобувався барабаними колотушками, що приводились в рух силою вітру. Гучний шум численних барабанів нагонив на ворога страх.

БАРАБАНИ

Литаври (тулумбаси).

Стабільних розмірів тулумбаси (литаври) не мають. Прийнято розрізняти три групи їх: великі, середні та малі. На них можна, натягуючи шкію гвинтами, настроювати хроматичний звукоряд у межах квінти

«БУГАЙ»

«Бугай» — басовий струмент. Звук видобувається колючим волосом по волоському «зубу» ку, веріпачкою на натягнутій шкірі. Використовується в народній музиці.

